głos LUDU
GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZESKIEJ

DZIŚ W NUMERZE:

Utrwalić polski ślad str. 3
GŁOSIK – rubryka dla dzieci str. 4
Wielozadaniowy mózg str. 5
Stal mocniejsza od zębów lwa str. 8

CZWARTEK
11 PAŹDZIERNIKA 2007
NR 118
ROCZNIK LXII
CENA 6 KČ
tel.: 558 731 766
faks: 558 740 044
info@glosludu.cz

W KONGRESIE Z WICEPRZEWODNICZĄCĄ IZBY POSELSKIEJ

M. Němcová nad Olzą

CZ. CIESZYN (kor) – Z jednodniową wizytą zawitała w poniedziałek na Zaolzie pierwsza wiceprzewodnicząca Izby Poselskiej Parlamentu RC, Miroslava Němcová (ODS). W trakcie pobytu nad Olzą odwiedziła, w towarzystwie przedstawicieli Kongresu Polaków i członków wojewódzkiej organizacji ODS, czesko-polską szkołę w Ropicy i Muzeum Śląska Cieszyńskiego w Cieszynie. Wygłosiła też wykład o systemie parlamentarnym w RC w Gimnazjum Polskim w Cz. Cieszynie.

Najważniejszym jednak punktem wizyty M. Němcovej nad Olzą było spotkanie z przedstawicielami polskiej mniejszości w siedzibie Kongresu Polaków. Oprócz władz KP wzięli w nim udział m.in. członkowie Towarzystwa Nauczycieli Polskich i Macierzy Szkolnej w RC. Samorząd wojewódzki reprezentował Stanislav Svozil.

Sytuację polskiej mniejszości przedstawił prezes Kongresu, **Józef Szymeczek**, który ujął temat w trzech punktach. Pierwszy dotyczył polskiego szkolnictwa, drugi – polityki dotacyjnej państwa, zwłaszcza zaś problemów w przelewaniu dotacji na rzecz stowarzyszeń obywatelskich i „Głosu Ludu". Ostatni wreszcie dotyczył pracy podkomisji Izby Poselskiej ds. mniejszości narodowych. Nie zabrakło też sugestii, by zmienić ordynację wyborczą i zapewnić mniejszościom mandat w Izbie, jak ma to miejsce np. w Polsce. M. Němcová odpowiedziała, że jej, jako wiceprzewodniczącej Izby, trudno pewne sprawy załatwiać. Pomimo to będzie się starać pomóc polskiej mniejszości w rozmowach z kompetentnymi w tych kwestiach organami władz państwowych. Jeśli zaś chodzi o zmianę ordynacji wyborczej, nie zgadza się na nią. – *Uważam, że należy pertraktować w sprawie polskich kandydatów do Parlamentu z partiami i ruchami politycznymi* – stwierdziła. M. Svozil zaś zwrócił uwagę, że już wkrótce wojewódzka ODS zacznie kompletować listy do przyszłorocznych wyborów wojewódzkich. – *Warto o tym pomyśleć* – zachęcił członków Rady KP.

– *Wizytę uważam za udaną, a spotkanie z przedstawicielami waszej mniejszości za bardzo potrzebne. Wierzę, że nadal będziemy współpracować* – dodała M. Němcová.

Wkrótce sejmiki gminne

CZ. CIESZYN (kor) – W marcu przyszłego roku w czeskocieszyńskiej „Strzelnicy" odbędzie się Zgromadzenie Ogólne Kongresu Polaków w RC. Z tego powodu głównym tematem poniedziałkowego posiedzenia Rady KP był punkt dotyczący przygotowania sejmików gminnych.

– *Postanowiliśmy zwrócić się o pomoc przy ich zorganizowaniu do prezesów Kół PZKO. List w tej sprawie wyślemy do nich w najbliższych dniach, bo pierwsze sejmiki powinny odbyć się już w listopadzie* – powiedział „GL" prezes Kongresu, **Józef Szymeczek**.

Na posiedzeniu powrócił temat Raportu Polityki Państwa Polskiego wobec Polonii i Polaków za Granicą, wydanego przy okazji niedawnego Zjazdu Polonii i Polaków z Zagranicy. Jak wyjaśnił prezes Szymeczek, chodzi konkretnie o zawarte w publikacji kłamliwe informacje o Zaolziu. Rada zobowiązała prezesa i jego zastępcę, **Tadeusza Wantułę**, do przygotowania nowej wersji i przekazania jej do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów RP.

Rada Kongresu uchwaliła też, że w wypadku potrzeby Kongres przejmie prawa wydawania „Naszej Gazetki", periodyku wydawanego obecnie przez Harcerstwo Polskie w RC. – *Chodziłoby jednak wyłącznie o przejęcie tych praw na okres przejściowy* – dodał prezes Szymeczek.

Pogoda

CZWARTEK – Zachmurzenie umiarkowane z lokalnymi przejaśnieniami. Rano możliwe mgły. Temperatura w nocy od 6 do 2 st., w dzień [illegible] C.

PIĄTEK – Zachmurzenie umiarkowane. Rano możliwe mgły. Temperatura w nocy 6 do 2 st., w dzień 13-[illegible] C.

Fot. MAREK SANTARIUS

Ze spotkania pierwszej wiceprzewodniczącej Izby Poselskiej Miroslavy Němcovej (z lewej) z przedstawicielami polskiej mniejszości.

Polska mniejszość w fotografii

OSTRAWA (J. R.) – *To piękna wystawa, jestem nią zaskoczona i natchniona tym, że macie tak wiele do pokazania* – powiedziała **Dagmar Čechova**, rodowita ostrawiaczka po obejrzeniu otwartej w poniedziałek w sali wystawowej oddziału muzycznego Biblioteki Miejskiej w Ostrawie wystawy „Polska mniejszość w obiektywie" autorstwa **Martyny Radłowskiej-Obrusník**. – *O życiu polskiej mniejszości dotychczas wiedziałem tyle, co z historii i literatury, tak jak to opisywał Petr Bezruč* – powiedział **Jan Hykel**, dodając, że o współczesnym życiu i działalności Polaków na Zaolziu nie miał pojęcia. Z kolei dla **Olgi Kozlovej** z Hošťalkovic było to spotkanie z czymś bliskim: – *Bo u nas polszczyzna jest wymieszana z językiem czeskim i niemieckim. Pamiętam jak moja babcia używała polskich nazw miejscowości, o których autorka mówiła we wstępie. Młodzież niestety w tym się już nie orientuje* – dodała.

Wystawa została zorganizowana przez Bibliotekę Miejską w Ostrawie wraz ze „Stolikiem Polskim" w ramach projektu „Wszyscy jesteśmy tutaj w domu", dzięki któremu mogły zaprezentować się szerokiej publiczności poszczególne grupy narodowe, w tym też polska. Na wystawę składa się blisko 40 fotografii przedstawiających momenty życia mniejszości – od ostatniego festiwalu PZKO, Gorolskigo Święta, pracy przedszkoli, szkół, kół PZKO po wydarzenia w „Stoliku Polskim".

Otwierając ekspozycję, jej autorka oprowadziła zebranych po „krainie mentalnej" zwanej Zaolziem, przedstawiła sytuację demograficzną polskiej mniejszości, organizacje, system szkolnictwa i prawa gwarantowane mniejszościom przez państwo czeskie (także kwestie podwójnego nazewnictwa). Mówiła o wybitnych osobistościach, jak **Jan Kubisz** czy **Wacław Olszak**, które społeczeństwu większościowemu są właściwie obce. Mówiła o dorobku materialnym polskich organizacji, jego „zgermanizowaniu" i znacjonalizowaniu.

– *Otwierana właśnie wystawa prezentuje dzisiejszy obraz mniejszości polskiej. Podkreślmy, mniejszości, która nie potrzebuje być integrowana z większością czeską – gdyż jej korzenie są tak samo stare, a w wielu wioskach jeszcze starsze niż społeczeństwa większościowego* – podkreśliła na zakończenie M. Radłowska-Obrusník. Dodała, że polska mniejszość, korzystając z przysługujących jej praw, kultywuje swoją tożsamość narodową i kulturową, a tym samym znacznie urozmaica krajobraz społeczny województwa, świadcząc o minionej wielokulturowości Śląska i przyległej do niego części Moraw.

Wystawę można zwiedzać do końca miesiąca w godzinach pracy biblioteki.

OŚWIADCZENIE

Nie jestem autorem ani nie przygotowywałem bulwersującej i prezentowanej na III Zjeździe Polonii części Raportu Polityka Państwa Polskiego wobec Polonii, dotyczącej Zaolzia (patrz Głos Ludu z 6. 10. 2007, str. 4, koniec 4. szpalty).

Nie jest prawdą, że Ruch Polityczny Coexistentia w RC poparł ten tekst.

Stosowne powiadomienie o niniejszym ogłoszeniu przesyłam do p. M. Dworczyka w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów RP.

Warszawa, 6. 10. 2007
Józef Staniek
członek Międzyresortowego Zespołu ds. Polaków za Granicą

GL-508

Poniżej publikujemy kopię listu, na którym m.in. redakcja oparła informację nt. Raportu zamieszczoną w sobotnim nr. „GL", a który zaprzecza treści powyższego oświadczenia.

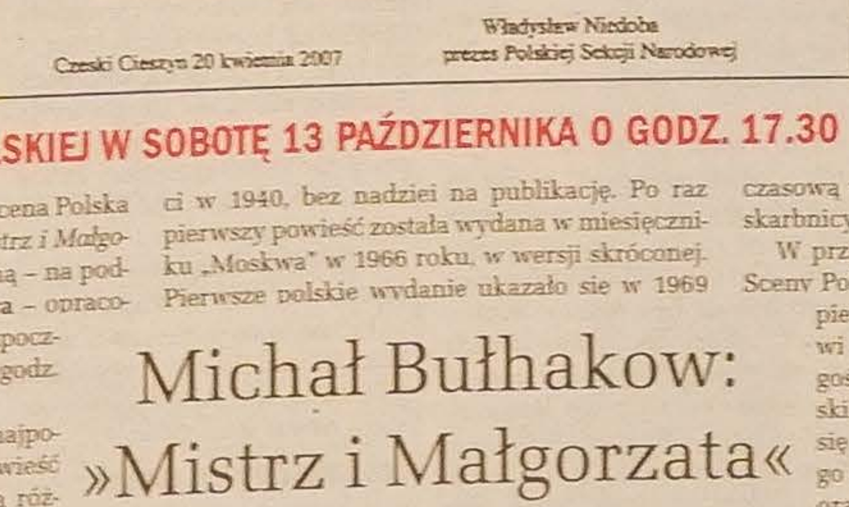

Ruch Polityczny
Coexistentia – Wspólnota
Střelniční 28
737 01 Czeski Cieszyn

Pan Adam Lipiński
Sekretarz Stanu
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
WARSZAWA

Szanowny Panie Ministrze,

Załączony tekst propozycji do Projektu Raportu Polityki Państwa Polskiego wobec Polonii i Polaków za Granicą, opracowany przez dr. Józefa Stanika, akceptujemy w całości i prosimy o umieszczenie go w raporcie.

Z wyrazami szacunku
Za Ruch Polityczny Coexistentia

Czeski Cieszyn 20 kwietnia 2007

Władysław Niedoba
prezes Polskiej Sekcji Narodowej

PREMIERA W SCENIE POLSKIEJ W SOBOTĘ 13 PAŹDZIERNIKA O GODZ. 17.30

Michał Bułhakow: »Mistrz i Małgorzata«

Po prawie dwóch miesiącach prób Scena Polska zaprasza na premierę spektaklu *Mistrz i Małgorzata*, do którego adaptację sceniczną – na podstawie powieści **Michała Bułhakowa** – opracował **Bogdan Kokotek**. Premiera rozpocznie się w sobotę 13 października o godz. 17.30 w Teatrze Cieszyńskim.

Mistrz i Małgorzata jest jedną z najpopularniejszych książek świata. Powieść Bułhakowa wielokrotnie wygrywała różne plebiscyty wśród czytelników na najlepszą powieść XX wieku, czy najlepszą powieść w ogóle. W rankingu czytelników i ekspertów „Rzeczypospolitej" w 1999 roku została uznana za najważniejszą powieść XX wieku.

Nad *Mistrzem i Małgorzatą* Bułhakow pracował przez całe życie, od roku 1928 aż do śmierci w 1940, bez nadziei na publikację. Po raz pierwszy powieść została wydana w miesięczniku „Moskwa" w 1966 roku, w wersji skróconej. Pierwsze polskie wydanie ukazało się w 1969 roku; pełna wersja powieści została opublikowana w roku 1980.

Popularność *Mistrza i Małgorzaty* zwiększyły także liczne adaptacje teatralne i filmowe. Ta wielka przypowieść o dobru, złu, o miłości, sztuce i naturze ludzkiej ma uniwersalną i ponadczasową wymowę – dlatego weszła na stałe do skarbnicy arcydzieł literatury.

W przedstawieniu bierze udział cały zespół Sceny Polskiej. W tytułowej roli Mistrza po raz pierwszy na deskach Sceny Polskiej pojawi się **Grzegorz Widera**. W roli Wolanda gościnnie wystąpi były aktor Sceny Czeskiej **Kajetán Písařovic**, na scenie pojawi się również współpracująca od dłuższego czasu ze Sceną Polską **Izabela Kapias** oraz uczennica Polskiego Gimnazjum w Czeskim Cieszynie **Agata Hladík**.

Reżyserem spektaklu jest Bogdan Kokotek, scenografię i kostiumy zaprojektował **Krzysztof Małachowski**, muzykę skomponował **Zbigniew Siwek**, choreografię opracowała **Katarzyna Anna Małolepsza**.

Scena Polska

Znad Wisły

■ **Przed wyborami mnożą się badania opinii publicznej.** Ostatnio dla „Dziennika" przeprowadził je TNS OBOP. Okazuje się, że największą sympatią cieszy się Aleksander Kwaśniewski. To jego Polacy najchętniej widzieliby na fotelu premiera i z nim zjedliby niedzielny obiad. „Dziennik" zapytał, jakie popularne określenia najlepiej charakteryzują polityków z pierwszej ligi. Były prezydent to niekwestionowany „swój chłop". Kaczyński jest „uparty jak osioł". Tusk: „ani swat, ani brat". Dwaj ostatni (Kaczyński więcej) zebrali też sporo punktów przy określeniach „ciepłe kluchy" i „plecie jak Piekarski na mękach". Jest też jedna cecha wspólna dla wszystkich i brzmi ona, jak ostrzeżenie. Polacy zgodnie twierdzą, że żaden z tych polityków nie jest „bohaterem ich bajki". Żaden z nich nie jest też postrzegany jako osoba kryształowo uczciwa. Pewnie dlatego aż 22% z Polaków w ogóle nie chciałoby kupić samochodu od tych trzech polityków. Najbardziej irytuje rodaków premier Kaczyński (50 proc. badanych). Opinie ekspertów komentujących sondaż są w miarę zgodne: premier jest postrzegany jako uparciuch, bo w każdym wystąpieniu próbuje rodaków do czegoś przekonać. Tusk „zimny jak lód" – bo może zbyt mało się uśmiecha i żartuje. A Kwaśniewski „swój chłop", bo swoimi gafami i wybrykami kupuje wyborców – takich samych jak on.

■ **W poniedziałek zmarł ksiądz prałat Zdzisław Jastrzębiec Peszkowski**, Kapelan Rodzin Katyńskich i Pomordowanych na Wschodzie, Naczelny Kapelan Związku Harcerstwa Polskiego poza Granicami Kraju. Miał 89 lat. Był jednym z ocalałych więźniów obozu jenieckiego NKWD dla polskich oficerów w Kozielsku. W ocenie środowisk katyńskich, odszedł człowiek, który całe życie poświęcił sprawie katyńskiej. Ks. Peszkowski opublikował ponad 100 pozycji z zakresu teologii, historii Polski, literatury i filozofii. Napisał m.in. 11 książek o Janie Pawle II oraz 12 o kard. Stefanie Wyszyńskim. Dzięki jego staraniom udało się m.in. doprowadzić do końca budowę cmentarzy polskich ofiar w Katyniu, Miednoje i Charkowie. W styczniu 2006 r. Sejm zgłosił jego kandydaturę do pokojowej Nagrody Nobla.

■ **Praca w Polsce przestaje być tania i dostępna.** W ostatnim roku realne koszty zatrudnienia skoczyły w przeliczeniu na euro o ponad 12 proc. mocniej niż na Słowacji czy w Czechach. Dlatego za dwa – trzy lata rzeka inwestycji może być już tylko wspomnieniem, ostrzega „Puls Biznesu". Polska traci konkurencyjność w stosunku do innych krajów naszego regionu, jako potencjalne miejsce lokowania bezpośrednich inwestycji zagranicznych.

■ **Już 15 października ukaże się na rynku najnowsza książka Tomasza Lisa zatytułowana „PiS--neyland".** Będzie to zbiór felietonów o polskiej polityce, które publicysta napisał dla gazet w okresie ostatnich dwóch lat. Patronem medialnym książki jest portal Wirtualnemedia.pl. Książka liczyć ma 272 strony i zostanie wydana nakładem wydawnictwa „Świat Książki".

Opr. (mro)

Niesygnowane materiały publicystyczne i informacyjne pochodzą z internetowych serwisów informacyjnych.

Fot. JACEK SIKORA

Zastępca wójta Bystrzycy, Roman Wróbel, przy jednej z nowych tablic informacyjnych.

Dla turystów dwujęzycznie

BYSTRZYCA (kor) – Władze wsi finalizują w tych dniach projekt pn. Turystyczny System Informacyjny w Bystrzycy, którego realizację rozpoczęto w czerwcu br. W ramach projektu gmina przygotowała i umieściła 92 dwujęzycznych, czesko-polskich tablic informacyjnych w 23 najważniejszych punktach wioski. Trzy duże tablice z obszernym opracowaniem historii obiektów, stanęły też przy czesko-polskim kompleksie szkolnym oraz kościołach –ewangelickim i katolickim.

– *W najbliższych dniach pojawią się dwie duże tablice w języku czeskim i polskim, przy wjeździe i wyjeździe ze wsi, przy głównej drodze I/11* – poinformował naszą gazetę zastępca wójta, **Roman Wróbel**. – *Wydaliśmy ponadto 3 tys. map turystycznych z informacjami w czterech językach, którą za darmo można dostać w gminnym centrum informacyjnym.*

Koszty realizacji projektu oszacowano pierwotnie na 780 tys. kc, kwotę tę udało się jednak w ramach przetargów obniżyć do 500 tys. kc. Gmina zapłaci tylko 10 proc. z tej kwoty. 15 proc. pokryje dotacja z Urzędu Wojewódzkiego w Ostrawie, a 75 proc. dotacja z Unii Europejskiej.

Moim zdaniem

ELŻBIETY PRZYCZKI

Intercity

We wtorek moim udziałem stało się ciekawe przeżycie z serii „transgranicznych". Otóż w Cieszynie wystawiano prawdziwie międzynarodowe przedstawienie o znamiennej nazwie: Intrecity. Owe Intercity przemierzało trzy kraje: Polskę, Słowację i Czechy, a podróżowali nim Polak oraz osiadły w Czechach Słowak. Przedstawienie przyciągnęło bardzo dużą ilość widzów. Pozostawiając na boku wartość artystyczną, przez dosyć długi czas rozmyślałam o samym pomyśle, scenariuszu. Twórcy zdemaskowali nie tylko całą rzeszę naszych wzajemnych stereotypów, ale także głębiej lub płycej ukryte historyczne bolączki. Od komicznych sytuacji, wynikających z typowych problemów w porozumieniu Polaków z sąsiadami z południa, poprowadzili do szerokiej panoramy wzajemnych kompleksów, uprzedzeń i przewin na przestrzeni ostatnich stu lat.

Nie wiem, co by na to Freud powiedział, ale najbardziej podobały mi się momenty, w których bohaterowie rzucali się sobie do gardeł, wykrzykując historyczne pretensje. I właśnie pretensje w tonacji: „a wyście nam zabrali Spisz", „a Hitler Háchę wziął pod pachę...", o których dziś już mówić nie wypada, bo Unia, bo współpraca, bo granice znoszą... były jednymi z lepszych momentów przedstawienia. Dlaczego? Ostatnio, rozmawiając z autorką książek dla dzieci, wgryzłam się trochę w psychologię dziecięcą i okazało się, że z dorosłymi – czasem jak z dziećmi (a czasem gorzej). Znana zasada głosi bowiem, że negatywne emocje, złość, pretensje muszą gdzieś znaleźć ujście. Najłatwiej robią to w agresji, więc dobrze skierować je na jakiś obiekt zastępczy. Pomyślałam sobie, że te kłótnie na scenie, które początkowo zdawały się tak przesadzone, były wprost doskonałym wyładowaniem tej sąsiedzkiej atmosfery...

przyczko@glosludu...

Gotówka czy bony?

KARWINA (mro) – O rehabilitacji osób niepełnosprawnych, integracji oraz skutkach wprowadzenia nowej ustawy o usługach socjalnych, była mowa podczas czesko-polsko--słowackiej konferencji „Bez Barier––Bez Granic" zorganizowanej w ub. piątek przez darkowskie uzdrowisko oraz czeskocieszyńskie Stowarzyszenie „Trianon".

Na ponad stuosobowym forum w tej sprawie wypowiedział się także minister pracy i spraw socjalnych **Petr Nečas**. Według ministra ... proc. wszystkich wniosków o dotacje na opiekę składanych jest przez osoby mniej upośledzone. Niepełnosprawni mogą wnioskować o ... kc dotacji, poza swoją emeryturą. *Problem jest jednakże taki, że ... nigdze nie trafiają do sieci usług socjalnych, ale niepełnosprawni ... rują nimi własne domowe budżety. W związku z tym drożeje cały system opieki socjalnej. W tym roku ... w jego ramach wypłacona z budżetu kwota 13,4 mld kc, zaś pierwotnie miało to być 8,9 mld kc* – ... minister, który zamierza przedstawić nowe rozwiązanie w ustawie, które umożliwiłoby faworyzowanie tych niepełnosprawnych, którzy rzeczywiście są zainteresowani kupowaniem usług opieki socjalnej. Chodzi o to, by dotacja w gotówce była niższa niż wartość bonów na ... ki socjalnej. Uczestniczący w konferencji członkowie Stowarzyszenia „Trianon", słowami prezesa ... **Šuňala**, poparli tę koncepcję.

Niższe bezrobocie, więcej miejsc pracy

OSTRAWA (mro) – Stopa bezrobocia w województwie morawsko-śląskim we wrześniu ponownie spadła. Po raz pierwszy od grudnia 1998 r. zarejestrowano mniej niż 70 tys. bezrobotnych. Bezrobotnych ubywa pomimo tego, iż we wrześniu zazwyczaj rejestrują się absolwenci szkół wyższych, poszukujący pracy po skończeniu studiów. Wszystkie urzędy pracy w województwie potwierdzają, że odnotowują na swoim terenie niespotykany popyt na siłę roboczą.

We wrześniu o pracę ubiegały się w województwie 65 063 osoby, co w porównaniu z ub. r. było o 18 387 osób mniej. Stopa bezrobocia w województwie wynosiła we wrześniu 10,2 proc. (w powiecie karwińskim 14 proc.). O pracę ubiegało się najwięcej osób bez kwalifikacji, a także sprzedawcy, kelnerzy, kucharze, blacharze, ślusarze, sekretarki, pracownicy montażowi, murarze.

We wrześniu odnotowano także wzrost oferty miejsc pracy o 273 pozycje, co daje w województwie 11 113 wolnych miejsc pracy, czyli najwięcej od momentu rozpoczęcia działalności UP. Oznacza to, że o jedno wolne miejsce pracy ubiega się 6 bezrobotnych, najwięcej w Karwińskiem – 13 osób. W powiecie karwińskim czeka praca na górników, murarzy, strażników agencji ochrony, robotników montażowych, sprzedawców, kelnerów, zaś w powiecie frydecko-misteckim są wolne miejsca dla sprzedawców, ślusarzy, kelnerów, kucharzy, a także pracowników linii montażowych. W Ostrawie na zatrudnienie mogą liczyć m.in. kierowcy samochodów ciężarowych, sprzedawcy czy pomocnicy budowlani. Na osoby z wyższym wykształceniem czekają miejsca pracy w Karwinie (lekarze), we Frydku-Mistku (technik, dyrektor dużej firmy, projektant budowy, inżynier budowlany) i w Ostrawie (lekarz, programista, technik BHP i kontroli jakości).

Wydział Analiz i Prognoz Urzędu Pracy w Ostrawie nie przewiduje do końca roku zasadniczych zmian w sytuacji. – *Biorąc optymistycznie oczekujemy pod koniec roku koło 68,6 tys. bezrobotnych, czyli 10-proc. bezrobocie. Pesymistycznie – 72,6 tys.* – powiedziała **Vladana Piskořová**, zaznaczając, że wiele zależeć będzie od tego, czy nastanie łagodna zima i czy nie zostaną przerwane tzw. prace sezonowe. Dodajmy, że inwestorzy w województwie zapowiadają do końca br. utworzenie 1,9 tys. nowych miejsc pracy.

Ciekawostki

Chińsko – polskie papierosy

Jako polskie przemycane są do Wielkiej Brytanii wysoce szkodliwe dla zdrowia papierosy chińskie. Na opakowaniach umieszczane są napisy po polsku ostrzegające przed szkodliwością palenia. W ten sposób ich nabywca sądzi, że nie są bardziej szkodliwe od papierosów tej samej marki, które są dostępne w sklepach w Wielkiej Brytanii. Wykrywanie tego rodzaju kontrabandy ma umożliwić niewidoczna dla oka metka, która będzie umieszczana na opakowaniach legalnych papierosów na Wyspach. Uzbrojeni w elektroniczne czytniki celnicy będą mogli w ten sposób ustalić, czy paczka papierosów nie pochodzi z przemytu lub czy nie jest chałupniczą produkcją nielegalnie sprzedawaną na rynku. Metka znajdzie się na paczkach papierosów spełniających wymogi obowiązujące na brytyjskim rynku. Celnicy od dawna mają uprawnienia do ścigania przestępstw i wykroczeń przeciwko akcyzie na terenie całego kraju, a nie tylko na punktach granicznych. Szczegóły planu, nad którym brytyjskie służby celne pracują we współpracy ze Stowarzyszeniem Producentów Wyrobów Tytoniowych, otoczone są ścisłą tajemnicą. Ich celem jest ukrócenie nielegalnej sprzedaży papierosów, która przynosi fiskusowi roczną stratę na akcyzie w wysokości 3,5 mld funtów, a brytyjskim producentom stratę w obrotach ocenianą na 800 mln funtów.

Średniowieczny zamek

Przez niemal 30 pokoleń miejscowa ludność pracowała na świetność rabsztyńskiego zamku na Kruczej Skale pod Olkuszem. Dziś pochodząca z XIV w. warownia obraca się w ruinę. Zdaniem osób zajmujących się jej ochroną, jedynym ratunkiem dla podupadającej średniowiecznej twierdzy jest prywatyzacja. Gorącym orędownikiem takiego rozwiązania jest Jerzy Razowski, prezes stowarzyszenia Rabsztyn. Twierdzi on, że kompletna odbudowa zabytku kosztowałaby 20 mln zł. Powołuje się na przykłady zamków na Szlaku Orlich Gniazd, takich jak Korzkiew, Bobolice i Mirów. Korzkiew to w tej chwili perełka architektoniczna, z pełnym zapleczem turystycznym. Zwolennikiem prywatyzacji jest także historyk Olgerd Dziechiarz. Jego zdaniem poważny prywatny kapitał zainteresowany restauracją zabytków może zdziałać znacznie więcej niż skromne fundusze gminy Olkusz, która na ten cel może przeznaczyć tylko 100 tys. zł rocznie. Prywatyzacja zamku byłaby całkowitym odwróceniem jego historii. Warownia znajdowała się w prywatnych rękach zaledwie kilkadziesiąt lat.

Proces za pocałowanie

Brytyjska artystka pochodzenia birmańskiego Sam Rindy stanęła przed sądem w Awinionie oskarżona o to, że w lipcu tego roku zniszczyła obraz w miejscowej galerii, składając na nim pocałunek. Entuzjazm Rindy wywołał obraz amerykańskiej abstrakcjonistki Twombly, wart 2 mln dolarów. ... maczyła, że czerwony ślad jej ... na obrazie będzie „świadectwem ... tej chwili i potęgi sztuki". ... ła też, że nieskalanie biały ... wydało się jej przeznaczone ... specjalnie dla niej. Prokurator ... miejscowym sądzie oskarżył ... „wandalizm" i zażądał grzywny ... wysokości 4.500 euro. Właściciel ... galerii i obrazu Yvon Lambert ... maga się 2 mln dolarów odszkodowania i 33.400 euro na ... wania ... dzieła. Werdykt sądu ma zapaść ... listopada.

W STULECIE ZAŁOŻENIA GIMNAZJUM REALNEGO IM. J. SŁOWACKIEGO

Utrwalić polski ślad

Przypadające za dwa lata stulecie założenia Gimnazjum Realnego im. Juliusza Słowackiego w Orłowej na Obrokach chce uczcić Komitet w składzie Marian Wiczyk, Anna Horzyk, Zbyszek Kubeczka, z Bogusławem Chwajolem na czele. Ostatnio opuścił jego skład śp. Józef Krygiel. – Pragniemy wybudować pomnik roboczo nazwany „Pomnik Gimnazjum 1909" – powiedział „GL" B. Chwajol.

Jak będzie on wyglądał?

Chcemy to rodzaj miejsca zadumy. Planujemy koło miejsca, w którym kiedyś stał budynek zaolziańskiej szkoły, wybrukować plac o powierzchni 100 metrów kwadratowych, umieścić na nim kamienne ławeczki i kwietniki, zaś w centrum placu, na cokole, usytuować głaz z wygrawerowanym wizerunkiem gimnazjum z czasów jego świetności. Oczywiście przewidujemy ogrodzenie tego terenu – tak by był to namacalny dowód, że w tym miejscu nie zawsze był taki „busz", jak teraz, ale tętniło tu życie, między innymi i polskiej ludności.

Teraz, w setną rocznicę założenia pierwszego zaolziańskiego gimnazjum, jest najlepsza okazja do upamiętnienia tego miejsca, które tak wryło się w pamięć Zaolzian. Jeżeli nasza generacja tego nie zrobi, to nikt tego nie zrobi. Z tej szkoły bowiem wyszło bardzo wielu ludzi zajmujących odpowiedzialne stanowiska nie tylko w Republice Czeskiej, w Polsce, ale i na całym świecie. To była po prostu pierwsza kuźnia polskich talentów na tym terenie.

Żałujemy, że przypadła nam w udziale tylko rola budowniczych pomnika. Bardzo żałuję, że to gimnazjum nie jest tu żywe, bo przecież taka możliwość była przed laty, gdy w Orłowej powstawało nowe gimnazjum za pieniądze, które m.in. były inwestowane w stary budynek. A te pochodziły także ze zbiórek Towarzystwa Szkół Ludowych z Krakowa, które mocno zaangażowało się w finansowanie tego obiektu, otwartego w 1909 roku.

Czy uzyskanie zezwolenia na budowę pomnika było skomplikowane?

Tereny te należą do grupy OKD, która poszła nam bardzo na rękę. Wynajęto je nam za symbolicznych 100 koron rocznie. Trochę czasu zajęło uzyskanie decyzji o budowie, ale teraz wszystko mamy dopięte na ostatni guzik. Mamy też już subkonto. Dlatego zwracam się, za pośrednictwem „GL" z gorącym apelem do wszystkich wychowanków tego gimnazjum, do wszystkich Zaolzian, żeby przyłożyli swoją rękę do dzieła, by nie szczędzili datku na składkę. Konto zbiórki pieniędzy na ten szczytny cel jest subkontem Macierzy Szkolnej (nr konta 030031–1725401359/0800 IBAN CZ 87/0800) i będzie rozliczane przez księgową Macierzy Szkolnej. Gdyby pieniędzy uzbierało się ponad potrzeby naszego Zacisza, to wtedy przejdą na konto Macierzy.

A więc możecie budować?

Możemy budować, tym bardziej, że czujemy wsparcie Polski. Naszą inicjatywę upamiętnienia tego miejsca poparł swoim patronatem konsul generalny RP w Ostrawie **Jerzy Kronhold**. Obiecał on pomoc nie tylko moralną, ale i konkretną – finansową ze strony polskich władz. Poddał także sugestię, by wychowankowie gimnazjum spisali swoje wspomnienia, które można by wydać przy wsparciu konsulatu w formie książkowej.

Tak więc jubileusz zapowiada się uroczyście?

Przewidujemy go w maju lub czerwcu 2009 roku. Obejmowałby odsłonięcie pomnika, i jak proponujemy, akademię przygotowaną przez uczniów karwińskiego gimnazjum – spadkobiercy orłowskiej tradycji. Akademia miałaby się odbyć w Domu Kultury w Orłowej. Wszystkich byłych gimnazjalistów, których znamy, z którymi chcemy przez te dwa lata nawiązać kontakt, zaprosimy na te obchody. Dodam, że dysponujemy spisami uczniów, które pozostają w zbiorach prywatnych. Wiem, że czeka nas bardzo długa i żmudna praca. Dodam, że nasz komitet planujemy poszerzyć o pedagogów czeskocieszyńskiego Gimnazjum Polskiego i szkół orłowskich. Korzystając z uprzejmości „GL" tą drogą apelujemy także do Zaolzian o zgłaszanie istniejących dokumentów dotyczących gimnazjum.

MARTYNA RADŁOWSKA-OBRUSNIK

Orłowskie Gimnazjum im. J. Słowackiego w czasach świetności.

Fot. M. RADŁOWSKA-OBRUSNIK

Miejsce po nim – dzisiaj.

»Zapomniany« pomnik w Kojkowicach

Wieści o mojej wiosce rodzinnej – Kojkowicach, bardzo rzadko pojawiają się w naszych mediach. Dlatego z radością przywitałem wzmiankę o pomniku kojkowickim w „Głosie Ludu" (nr 115/4 X 2007, s. 3). Ze względu na podane niepełne i nieścisłe informacje, pragnę przedstawić krótką historię tego rzeczywiście nie tyle zapomnianego, ile zaniedbanego obiektu historycznego.

Niedawno, 8 września br. minęło sto lat od uroczystego rozpoczęcia nauki w nowo wybudowanym budynku szkolnym w Kojkowicach. Rok wcześniej miało miejsce tu historyczne zdarzenie, które ściśle wiąże się z powstaniem pomnika kojkowickiego.

W pierwszych dniach września 1906 roku były Kojkowice świadkiem wielkich ćwiczeń wojskowych, tzw. manewrów cesarskich. Między innymi z Górki Kojkowickiej obserwował cesarz Franciszek Józef I ze swoją świtą przebieg ćwiczeń w Puńcowie i Dzięgielowie. Paweł Kajzar „z Kopca", ówczesny przełożony gminy, witał cesarza w imieniu mieszkańców Kojkowic po polsku. Były to ostatnie odwiedziny otaczanego ogólną czcią cesarza na tym terenie.

W dwa lata później, na pamiątkę pobytu cesarza w Kojkowicach i z okazji jego sześćdziesięcioletnich rządów, Wydział Gminny postanowił zbudować odpowiedni pomnik w miejscu, skąd obserwował ćwiczenia. Zebrawszy na ten cel odpowiednie fundusze, postawiono pomnik z miejscowego kamienia wapiennego, opatrzony tablicą z piaskowca godulskiego z napisem: „Na pamiątkę pobytu CESARZA FRANCISZKA JÓZEFA I w Gminie Kojkowicach w dniu 4 września 1906 dla uczczenia jego sześćdziesięcioletnich rządów 1848-1908".

Uroczystość odsłonięcia pomnika zgromadziła ok. dwa tysiące osób. Po oficjalnych uroczystościach odbyła się zabawa ludowa. Zgromadzeni wysłali do cesarza następujący telegram: „Gmina Kojkowice przy Cieszynie składa przy odsłonięciu pomnika na pamiątkę pobytu Najjaśniej. Pana na manewrach w r. 1906 u stóp Tronu z powodu jubileuszu sławnych rządów wyrazy głębokiej czci z życzeniem niech Bóg raczy Go nam jak najdłużej przy zdrowiu zachować."

„Pomnik cesarski" w Kojkowicach przechodził kilka zmian i przetrwał do czasów obecnych. Tuż po I wojnie światowej w miejsce starej tablicy wmurowano nową z nazwiskami czterech mieszkańców Kojkowic poległych na wojnie. W 1950 roku przemianowano pomnik na „Pomnik Pokoju" i wymieniono tablicę z napisem „Za trvalý mír – O trwały pokój". W tej formie przetrwał do czasów obecnych. Podobny pomnik mniej więcej w tym samym czasie powstał w Żukowie.

STANISŁAW ZAHRADNIK

Fot. z archiwum S. Zahradnika

Regina Romanówna-Blažková, prawnuczka inicjatora pomysłu budowy pomnika, Pawła Kajzera (1983 r.), ze zbioru S. Zahradnika.

marionetki

FELIETON HALINY SIKORY

Retroprogresiwe

„Marynko, sumeryja!" – wołała Prezesowa jeszcze w sieni. Marynka spokojnie dalej wieszała pranie na sznurze przed domem. Prezesowa podbiegła do niej i już chciała referować o owej dziwnej „sumeryji", ale zauważyła, że Marynka wiesza pranie i że to wspaniała okazja do pochwalenia się swoim nowym nabytkiem, więc postanowiła z okazji skorzystać.

„Wszcze wyszosz prodło? Dyć teraz se to už suszy maszynsze a ni na sznórze. Marynko, dyć dzisio ma każdy susziczke. Można iść z postympym".

„A jak ty, jak za króla ćwieczka" – powiedziała do sąsiadki, która tylko się uśmiechnęła. „Ja, ja ty se tak myślisz dziwnie. Mi chłop kupił nowóm praczke aji maszynkóm a to mi czasu szporuje" – zripostowała Prezesowa i chciała dalej kontynuować, ale Marynka przerwała, bo natychmiast się odezwała „Tak to je tóm maszynkim. Jo se fórt zastanawiała, kaj ta Prezesowa ma czas na plotki. A už to wiym".

„Jak ty mnie obraziła. Jo nie plotkujym, jo yny utrzymuję ty wiyzni społeczne na dziedzinie. Dyć dzisio to nikt ani nie wiedzóm, jak se sómsiod nazywo".

„Ale dziynki tobie wiedzóm nie yny, jak se gdo nazywa aji jaki nosi trenki".

„Jak to o tym, jaki twój chłop nosi trenki ani nie mówić, bo dyć to wszyscy mogóm widzieć, bo im spodnie wyszosz. Wizerunek gminy psujesz, zatem się z postympym".

Marynka uśmiechnęła się jeszcze raz i powiesiła kolejny swojego Męża.

„Wiesz, z tym wizerunkym gminnym to ni ma tak, jak ty myślisz. Jo idym z postympym. Wczora tu była moja wnuczka a ta mi to dokumyntnie wyjaśniła".

„A co ci wyjaśniła".

„Wyjaśniła a pokozała na fotkach całóm nejmoderniejszóm filozofie, co to se nazywo retroprogresiwe".

„Jezu, a co to je za diabelstwo?"

„No idzie o to, że teraz je moderni wszystko stare. Stare obleczyni, stare garce aji stare zwyki. Jak chcesz być in, tak ni mosz susziczke, ale wyszosz na sznórze. Pieczesz ciasta a nie kupujesz a jeździsz na kole, a ni autym. To je tyn retroprogresiwe".

„A prać też muszym rynicznie, czy se te praczke mogym niechać".

„Prezesowo, ty se rób, co chcesz a jak uważosz. Tu idzie yny o to, że moderni teraz je to, co je stare".

„Świat se stawio na głowie".

„A mi se zdo, że ón dycki raczyj na tej głowie stoł".

„Isto mosz prowde. To už mnie nic nie dziwi, ani tyn nasz Polityk".

„Cóż zaś wywiód".

„To, że wywiód to nic. Gorzyj, że ón se nie chce do tego przyznać. Za rynke go chycili, dokumenty na niego aji taszki majóm a ón idzie w zapartego i wrzeszczy, że ón nic nie zrobił. Wrzeszczy coraz głośniyj, coby dokumyntnie wszyscy wiedzieli, co wybaranił. Dyć jakbych jo cosi wybaraniła, tak siedzym cicho pod miethóm, coby na mnie nie przyszli a głównie hónym o tej kostudzie zapómnieli. Myślisz, że ón Polityk też je retroprogresiw"?

„Ni, jo se myślym, że ón albo je gupi, albo mo prowde".

sikorova@glosludu.cz

Głosik

Wesoły parasol

Głosik był dzisiaj nie w sosie. Mamrotał cały czas coś pod nosem. Ludmiłka nie mogła zrozumieć, o co mu chodzi, więc pytała dwa, a czasami i trzy razy – Głosiku, nie rozumiem. Mów wyraźniej!

A Głosik nic, dalej mamrotał. Za chwilę wpadł do redakcji Mateuszek z Tymkiem. Cali przemoczeni. Woda kapała z nich na podłogę, aż Ludmiłka zdenerwowana złapała oba krasnale za rękę i wprowadziła do łazienki.

– Zdejmijcie pelerynki i nie chlapać mi tu po całym domu! – zawołała zdecydowanym głosem.

Krasnale nie miały odwagi nie posłuchać jej.

– Głosiku, co ty taki markotny? – wołał Tymek.

– Poczekaj, trochę się wysuszymy, a potem pójdziemy skakać przez kałuże.

– Obawiam się, że dziś z Głosikiem nie poskaczecie. Jest niesamowicie markotny. Mamrocze cały czas pod nosem i nie można go niczym zainteresować – poinformowała ich Ludmiłka.

Tymek z Mateuszkiem poszli w kąt i zaczęli szeptem coś kombinować.

– Głosiku, już wiemy. Mamy pomysł na twoją chandrę. Ludmiłko, masz jakieś stare kolorowe ceraty? – zawołał Tymek.

– Oczywiście mam – odpowiedziała Ludmiłka – przyniosę wam ze strychu.

I krasnale ze starych cerat przygotowali Głosikowi wspaniały, kolorowy parasol. Z jednej strony miał wesołe kwiatki, z drugiej wspaniałe króliczki. Mógł na parasolce znaleźć również ptaszki. A jak dobrze się jej przyjrzał, to w jednym miejscu był nawet on, Głosik.

– Głosiku, to jest parasol, którym można rozproszyć wszystkie smutki! Chodź! Wypróbujemy go – namawiał Głosika Tymek i machnął parasolem Głosikowi nad głową. I rzeczywiście, wszystkie smutki postanowiły zniknąć. I Głosikowi nie przeszkadzała już słota, ani deszcz, ani błoto. Wybiegł z krasnalami na dwór i z nowym parasolem biegał i skakał przez kałuże. Ludmiłka obserwowała kolegów przez okno.

– Nie będę się dobrowolnie moczyła – odparła. **KROPKA**

Dorotka

Ta Dorotka, ta maluśka
tańcowała dokoluśka.
Tańcowała ranną rosą,
i tupała nóżką bosą.
Tak, tak, tak.

Ta Dorotka, ta maluśka
tańcowała dokoluśka.
Tańcowała i w południe,
gdy słoneczko grzało cudnie.
Tak, tak, tak.

Ta Dorotka, ta maluśka
tańcowała dokoluśka.
Tańcowała wieczorami,
kiedy słonko za górami.
Tak, tak, tak.

A teraz śpi w kolebusi,
na różowej swej podusi.
Chodzi senek koło płotka.
„Cicho, bo już śpi Dorotka."
Tak, tak, tak.

Wraz z nią zasnął dwór jej cały,
nie śpi tylko jeżyk mały.
A ty, senku, nadstaw uszko,
gdzie ten jeż, co tupnął nóżką.
Tak, tak, tak.

Janina Porazińska

Rubrykę przygotowała:
HALINA SIKORA

Parasole, parasole...

Na dworze chłodno, z nieba siąpi mżawka, albo leje siarczysty deszcz. I co teraz? Najprościej zabrać parasol. A wiecie, skąd wzięły się parasole?

Pierwsze parasole pojawiły się ponad 4000 lat temu i początkowo były symbolem władzy. W Chinach, Mezopotamii i Egipcie rozpinano je nad głowami władców. To podkreślało ich status, a przy okazji chroniło przed słońcem. Zresztą na pewno słyszeliście o parasolach przeciwsłonecznych. Do ochrony przed deszczem najprawdopodobniej parasole wykorzystano po raz pierwszy w Chinach. Natomiast w Europie, pierwsze wzmianki o parasolach pojawiły się w roku 1637 w spisie inwentarza francuskiego króla Ludwika XIII: „Trzy parasole z nasyconego olejem materiału... ozdobione złotem i srebrem".

Początkowo parasoli używały tylko kobiety. Zmieniło się to dopiero pod koniec XVIII wieku w Londynie, co jest zasługą znanego podróżnika Jonasa Hanwaya. Był to dżentelmen o słabym zdrowiu, ale chyba żelaznych nerwach, bo przez ponad 30 lat (mimo drwin i szyderstw), nosił parasol stale przy sobie – pierwszy raz zabrał go na spacer w roku 1750. Z czasem mężczyźni zauważyli, że zakup tego przedmiotu kosztuje znacznie mniej niż branie powozu zawsze kiedy pada deszcz. Parasol stał się tak popularny, że nawet nazywano go „Hanway".

Pierwszy specjalistyczny sklep handlujący parasolami otwarto w Londynie dopiero w roku 1830. Ponad dwadzieścia lat później drewniany stelaż zastąpiono wygodniejszym i trwalszym metalowym. W roku 1885 Amerykanin William Carter skonstruował parasol, który można było składać i rozkładać. A dzisiaj bez parasola nie wyobrażamy sobie życia.

Głosikowa Korespondencja

Cześć! Dziękujemy za wspaniałe listy, które od Was dostaliśmy. Cieszymy się, że pamiętacie o czytelnikach Głosu Ludu i dzielicie się z nimi swoimi przeżyciami. Dzisiaj prezentujemy list z lutyńskiej szkoły, która zorganizowała Europejski Dzień Języków Obcych. W Czeskim Cieszynie natomiast dzieciaki wraz z dorosłymi zbierają żołędzie i kasztany. Zobaczcie, jak dużo udało się ich zebrać. Brawo!

Hello, Ciao, Guten Tag!

Dnia 26 września odbył się w naszej szkole Europejski Dzień Języków Obcych. Na początku wystąpili uczniowie z programem Hello Britain, w którym przedstawili typowy dzień w Anglii. Ujrzeliśmy również zespół The Beatles, Hamleta, wyścigi z naleśnikami z okazji Pancake Day oraz duchy, które niejednego wystraszyły. Nie mogło się obyć bez tańca przedszkolaków poprzebieranych w stroje kojarzące się z różnymi europejskimi państwami. Oprócz języka angielskiego, który w tym dniu wiódł prym, pokusiliśmy się o próbkę języka włoskiego, śpiewając „O sole mio", oraz języka niemieckiego, śpiewając i tańcząc w takt „Laurentia, liebe laurentia mein". Do dziś niektórych bolą nogi, taka była zabawa. Pod koniec odbył się konkurs o Zjednoczonym Królestwie Wielkiej Brytanii i Północnej Irlandii.

Zabawa była wspaniała, a p. mgr Halina Szeliga na pewno była zadowolona z przebiegu dnia, który zainaugurował edukację europejską w naszej szkole. Ten dzień uważamy za bardzo udany i mamy nadzieję, że jeszcze nie raz spotkamy się wszyscy, by zatańczyć zorbę jak prawdziwi Grecy, czy przygotować placki po węgiersku.

Dominika Letocha i Jolanta Pająk, uczennice klasy VII

Zbieramy kasztany i żołędzie

Tradycją stało się w PSP z Czeskiego Cieszyna uczestniczenie w akcji „Zbieramy kasztany i żołędzie" organizowanej przez karwińskich leśników. W tym roku akcja trwała tylko dwa dni, od 1. 10. do 2. 10. Jak zawsze cieszyła się wielkim powodzeniem. W zbieranie kasztanów i żołędzi zaangażowane były całe rodziny, od najmłodszych po najstarszych.

Najlepszymi okazali się uczniowie z klasy 6A, którzy łącznie zebrali 740 kg kasztanów, na drugim miejscu uplasowali się uczniowie z klasy 3 z 660 kg kasztanów, a na trzecim miejscu znaleźli się uczniowie z klasy 1A z 439 kg kasztanów. Najlepszymi zbieraczami okazali się: Marcin Bieliński (klasa 5), który zebrał 152 kg kasztanów, Edyta Folwarczna (klasa 4A), która zebrała 130 kg kasztanów oraz Adam Grochol (klasa 1A), który zebrał 112,1 kg kasztanów.

Zwycięska klasa w nagrodę otrzymała zaproszenie do leśniczówki w Karwinie. Zwycięzcom oraz wszystkim zbierającym gratulujemy. **Aleksandra Glajcar**

NASZ ADRES: Redakcja Głosu Ludu, Komeńskiego 4, 737 01 Czeski Cieszyn. Pisząc do nas podaj swój wiek, klasę i adres szkoły, do której uczęszczasz. Korespondencję przesyłać można także pod e-mail: sikorova@glosludu.cz, a w załączniku dopisać Głosik.

DOMY I ŚWIETLICE PZKO (25)

Karwina Stare Miasto

Miejscowe Koło powołano do życia 4 października 1947 roku, kiedy jeszcze gmina ta była samodzielna. Dzielnicą Karwiny została dopiero w roku 1949. Tutejsi pezetkaowcy nie mieli własnej siedziby przez ponad trzydzieści lat. Przez pierwszych sześć lat ich spotkania odbywały się w niewielkiej salce gospody Jana Uherka, a po jej zamknięciu w lokalu gospody gminnej. W 1966 r. Miejska Rada Narodowa udostępniła Kołu pomieszczenie na zapleczu nieczynnego już sklepu Pramen, który „rozgościł się" w byłej gospodzie Uherka. Obiekt był już jednak w opłakanym stanie, a remonty na niewiele się zdały.

Jednak po dziesięciu latach nabyto stary budynek mieszkalny w centrum Starego Miasta, który przedtem należał do ówczesnego Państwowego Gospodarstwa Rolnego z siedzibą w Boguminie. W budynku znajdowały się trzy pokoje oraz chlew. Gruntowna przebudowa trwała cztery lata. Pezetkaowcy przepracowali tu ponad 10 tys. godzin.

Wreszcie 22 sierpnia 1981 roku odbyło się uroczyste otwarcie Domu PZKO. Uroczystość uświetnił występ chóru z Poznania, w którym śpiewał były członek Koła, Kazimierz Uherek. Wewnątrz mieści się duża sala ze sceną, świetlica i kuchnia, natomiast na poddaszu znajduje się szatnia. W dwa lata później w sąsiedztwie budowli wzniesiono scenę oraz kompleks rekreacyjno-sportowy. W Domu, oprócz różnych imprez PZKO, odbywają się również bale oraz uroczystości rodzinne. **CZESŁAW GAMROT**

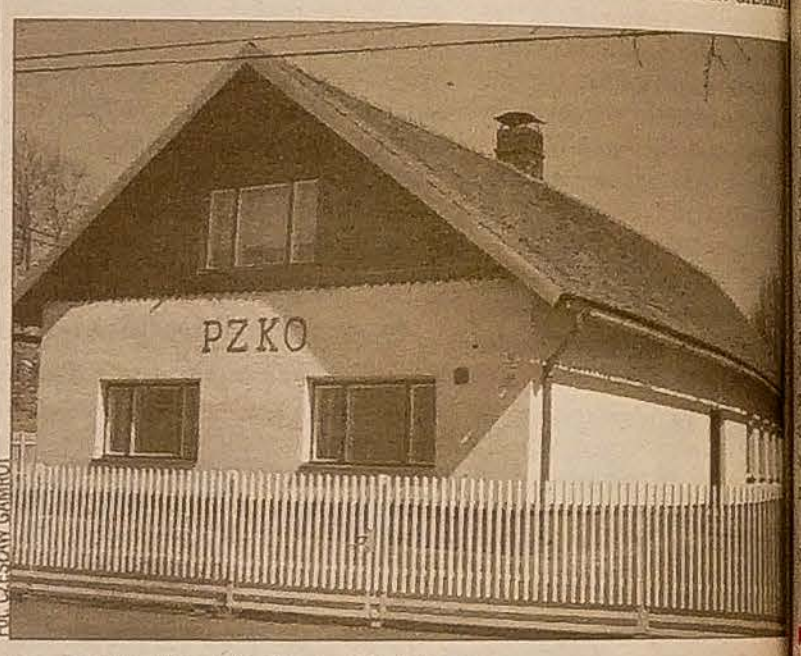

Fot. CZESŁAW GAMROT

Dom PZKO w Karwinie Starym Mieście.

Jak powiedzieć

Lojzku!

Jo je strasznie rod, że Ci to wszystko wyszło tak, jak żeś chcioł. Jo móm przed sebóm eszcze dwie zkuszki. Nie wiym, czy ich zrobiym, bo wubec ni móm czasu na szpyrtani. Tu jedna parzba, tam drugo parzba a jo by se mioł uczyć. Jo wiym, że bych mioł mieć jakisi to sebezaprzeni a silnóm wole, ale jo jich ni móm. Jo uż se isto taki narodził. Ze słabóm wolóm. Tóż jak mi powiedzóm, żeje parzba, tak na nióm idym a nie poradzym odmówić. A zkuszki se zbliżajóm a jo se bojym, że to nie zrobiym. Na przednaszki żech nie chodził, bo były insze ważne sprawy do załatwiynio. A teraz to móm. Jo se mioł brać przikład z Ciebie. Tyś se pieknie uczył, do szkoły chodził a zkuszki żeś zrobił wszystki przed terminym. A teraz se można aj na to stypendium pojedziesz do Italie. A jo tu zostanym. Ale to, co żech przeżył na tych parzbach, to stoło za to. **Francek**

Franciszku!

Trochę mnie martwi Twój list. Mało, że się nie uczysz, chodzisz na imprezach (nie *parzbach*), to jeszcze Twój język nie ulega poprawie. Przecież to coś strasznego. Możesz pisać, że czekają na Ciebie jeszcze dwie *zkuszki* (powinny być przecież egzaminy). Twoje *wubec* też mnie nie przekonuje. A wystarczy napisać – w ogóle nie masz czasu na naukę, ew. wkuwanie (zamiast *szpyrtani*). Samozaparcie (nie *sebezaprzeni*) Ci rzeczywiście brakuje. Gdybyś chociaż na wykłady (nie *przednaszki*) chodził, to może byś coś zapamiętał i zdał egzaminy. To prawda, że wybierasz się na stypendium. Ale nie do Italii, a do Włoch. Gdybyś się lepiej przykładał do nauki, z pewnością pochalibyśmy razem. **Alek**

Parzba – impreza
Zkuszki – egzaminy
Wubec – w ogóle, wcale
Szpyrtani – uczenie się, wkuwanie
Sebezaprzeni – samozaparcie
Przednaszki – wykłady

Ale heca!

Przed stacyjóm bynzynowóm podjyżdżo auto nauki jazdy.
Wychodzi z niego blóndynka i mówi tymu ze sztacyjónu, żeby nalol do baku dzisięć litrów benzyny.
– W porządku, nalejym, ale niech pani wyłączy silnik.
– Może pan loć, auto ni ma na chodzie. To sie jyny trzęsie ze strachu mój instruktor.

* * *

Spotyko sie dwóch chłopów. Jedyn mówi do drugigo:
– Wiysz, odnalazła sie moja sąsiadka. Ta, co sie kansi pół roku tymu straciła
– Nó i kaj jóm nalyzli?
– Była w swoim miyszkaniu, w szafie. Nie wychodziła, bo pół roku tymu sie bawili w chowanego.

* * *

Jeżeś w żałobie, a programy rozrywkowe w telewizyji oglądosz!
– Ale wyłónczóm kolor!

Nowoczesna Kobieta

Wielozadaniowy mózg

Jak kobiety, za swój plus uważamy zdolność wykonywania kilku czynności równocześnie. Naukowcy potwierdzają, że zdolność ta ma u kobiet podłoże genetyczne i wynika ze specyficznego współdziałania półkul mózgu. Przedstawiciele drugiej płci ten nasz „talent" lubią podważać twierdzeniem, że nie mamy się czym chwalić, ponieważ robiąc wszystko naraz, niczego nie robimy porządnie. I dodają, że lepiej najpierw skończyć jedno zadanie, a dopiero potem rozpocząć drugie. Ci bardziej obyci w świecie nowoczesnych technologii posługują się analogią ze świata komputerów, gdzie wielozadaniowość, czyli *multitasking* (z ang. *multi* = wiele, *task* = zadanie) odnosi się do systemów operacyjnych i umożliwia równoczesny bieg większej ilości procesów. Tu właśnie krytycy „wielozadaniowości" u kobiet argumentują, że w świecie informatyki jest ona tylko pozorna. Z reguły komputer wykonuje więcej zadań równocześnie w ten sposób, że – w gruncie rzeczy – pracowuje je na zmianę – owszem tak prędko przełączając się między nimi, iż sprawia to wrażenie, jakoby wszystkie procesy były w biegu równocześnie, podczas gdy w rzeczywistości tak nie jest. W efekcie wszystko trwa dłużej – podobnie jak zdarzamy nam, kobietom.

Dzielenie uwagi między różne czynności wykonywane równocześnie jest jednak w naszym wypadku de facto koniecznością – pomimo iż argument panów, że lepiej najpierw skończyć jedno zajęcie, a potem zająć się drugim, wygląda logicznie. Powodem, dla którego kobieta – chcąc nie chcąc – musi być stworzeniem „wielozadaniowym", jest przede wszystkim macierzyństwo. Opieka nad niemowlęciem, czy kilkuletnim brzdącem nie jest jednym z szeregu zajęć, któremu poświęcimy czas w godzinach „od – do", skończywszy zadania poprzednie, lecz zajęciem permanentnym. Matka, siłą rzeczy, musi wykonywać równocześnie kilka zadań – gotować, ładować pralkę, prasować – nie przestając zarazem śledzić malucha, który w jednej chwili stara się wrzucić do muszli klozetowej jej komórkę, by w zaledwie kilka minut później wspinać się po niestabilnej konstrukcji składającej się ze stolika na kółkach i chodzika do górnej szafki w kuchni, zawierającej środki dezynfekcyjne lub lekarstwa. Nawet gdy dzieci podrosną, sytuacja nie całkiem się zmienia. Która z nas, biegnąc z przystanku autobusowego do pracy, nie załatwiała na szybko przez telefon spraw związanych z dzieckiem? Raz trzeba zadzwonić do nauczycielki, by zwolniła je wcześniej z lekcji, ponieważ ma badanie u lekarza, innym razem załatwić w stołówce, by sprzedano mu bloczki na obiady, których w poprzednim dniu zapomniało wykupić... Gdy natomiast przyjrzymy się zadaniom, które wykonują w domu panowie, widzimy, że choć są one równie ważne, to jednak nie bywają tak, jak zadania ich żon, ściśle powiązane czasowo z rozkładem życia rodzinnego i – co za tym idzie – nie jest konieczne, by wykonywane były równocześnie. Ojcowie rodzin mogą więc spokojnie na jedno popołudnie zaplanować koszenie trawy, a na drugie malowanie szafki. Tymczasem czystą, wyprasowaną bieliznę i świeży obiad potrzebują mieć członkowie rodziny do dyspozycji na bieżąco.

Przyznajmy, że często jednak staramy się funkcjonować „wielozadaniowo" aż do przesady. Wydaje nam się, że każdej czynności, przy której mamy wolne ręce, musi towarzyszyć dodatkowa praca. Klasycznym przykładem jest prasowanie przy telewizorze. Choć jest to niezłe wykorzystanie ciągle brakującego nam czasu, pozwólmy sobie choć od czasu do czasu (bez poczucia winy!) na śledzenie ulubionego programu nie z żelazkiem, lecz z filiżanką smacznej herbaty w ręku. **(dc)**

Fot. MAREK SANTARIUS

W lustrze

Ciepłe i modne

Tej jesieni projektanci mody poświęcają dużo uwagi swetrom. Do klasycznych modeli dołączyły swetry sięgające do kolan, sweterki wyglądające, jak gdyby utkane były z pajęczyn, oraz wiele innych oryginalnych fasonów. Ciągle jest „w kursie" klasyczny, przylegający do sylwetki golf, na który możemy nałożyć kolejny sweter – np. długi, zapinany na duże guziki, lub bardziej ciekawy model – sweter z szerokim kołnierzem szalowym, sięgającym prawie do pasa, ściągnięty skórzanym paskiem. Modne i praktyczne są swetry z kapturem, który w razie potrzeby ochroni nas przed niespodziewanym wiatrem i deszczem. Do długich swetrów nosimy jako dodatek długie korale lub naszyjniki, które również są hitem sezonu. Wszystko jak gdyby uległo przedłużeniu – swetry do kolan, naszyjniki do pasa... To, że modne są swetry długie, nie oznacza jednak bynajmniej, że mamy wkładać na siebie nieforemne worki. Fason swetra powinien być taki, by podkreślał kobiecość sylwetki. Jeżeli zaś chodzi o kolory, to do najmodniejszych należą obecnie brąz czekoladowy oraz gołębi szary. **(dc)**

Kolumnę przygotowała:

DANUTA CHLUP

Smacznego

Tym razem proponujemy przepis na ciasto o zagadkowej nazwie

Fale Dunaju

Ciasto – składniki: 250 g masła lub margaryny, 250 g cukru, 6 jajek, 350 g mąki, proszek do pieczenia, 2 łyżki kakao, morele, brzoskwinie lub inne owoce.

Masło i cukier ucieramy razem, stopniowo dodajemy jajka i ucieramy do białości. Dodajemy mąkę z proszkiem do pieczenia. Połowę ciasta rozcieramy na lekko posmarowanej tłuszczem blasze. Do reszty ciasta dodajemy kakao i ostrożnie kładziemy drugą warstwę ciasta. Wierzch pokryjemy kawałkami owoców. Pieczemy przy temp. ok. 175 st. C przez 35 min. Po wyjęciu z piekarnika ciasto zostawimy, aby wystygło.

Krem – składniki: 250 g masła, budyń w proszku o smaku waniliowym, 0,5 l mleka, 50 g cukru.

Budyń i cukier gotujemy z mlekiem i zostawimy do wystygnięcia. Masło powinno zmięknąć przy temperaturze pokojowej, tak, by miało taką samą temperaturę jak budyń. Mikserem elektrycznym łączymy masło z budyniem. Kremem smarujemy ciasto. Wierzch dekorujemy wiórkami czekolady. Wstawiamy do lodówki. Na wierzch możemy ułożyć jeszcze świeże owoce. **(dc)**

Mój Relaks

Nordic walking

Turystyka to ulubiony sposób aktywnego wypoczynku wielu naszych czytelników i czytelniczek, i to bez względu na wiek. Turyści coraz częściej używają do pomocy przy wspinaczkach górskich specjalnych kijków. Z pewnością jednak nie wszyscy wiedzą, że istnieje osobna dziedzina sportu, tzw. nordic walking, czyli rodzaj marszu, przy którym w ogóle nie obędziemy się bez kijów. Przy tym sporcie kije bowiem służą nie tylko jako podpora w trudnym terenie, lecz mają wręcz niezastąpioną rolę. Nordic walking został wymyślony w Finlandii w latach 20. XX wieku jako całoroczny trening dla narciarzy biegowych. Jest to w zasadzie naturalny marsz wzbogacony techniką odpychania się od podłoża za pomocą specjalnie skonstruowanych kijków, których umiejętne używanie angażuje górną połowę naszego tułowia. Dobrze wykonany marsz z kijami stymuluje aż 90 proc. mięśni ciała! Nordic walkerzy używają do chodzenia bardziej całego swojego ciała niż tylko nóg i w inny sposób niż przy normalnym chodzeniu stymulują mięśnie piersi, tricepsy, bicepsy, mięśnie ramion i brzucha oraz inne główne grupy mięśni. Przy uprawianiu nordic walkingu nie obciążamy dodatkowo stawów, kręgosłupa ani kończyn dolnych. Oto główne zalety tego zdobywającego coraz większą popularność sportu:

- rozwija się siła i wytrzymałość ramion,
- łatwiejsze jest wchodzenie na wzgórza,
- spala się więcej kalorii niż przy chodzeniu czy bieganiu,
- zwiększa się stabilność ciała, dzięki chodzeniu z kijkami,
- mniejszy nacisk na piszczele, kolana, biodra i plecy, co ułatwia chodzenie osobom cierpiącym na dolegliwości z nimi związane,
- dzięki zwiększonej ruchomości całego ciała poprawia się krążenie krwi, co ma duże znaczenie w profilaktyce chorób sercowo-naczyniowych.

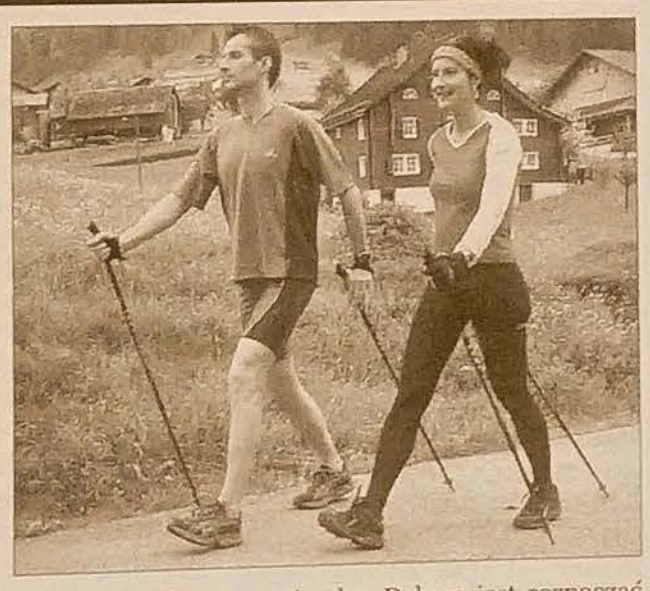

Nordic walking może uprawiać w zasadzie każdy – bez względu na wiek, tuszę, i to przez cały rok – nad morzem, w lesie, parku czy w górach. Dobrze jest rozpocząć uprawianie tego sportu pod okiem instruktora, który nauczy prawidłowej techniki marszu i pomoże dobrać odpowiednie kije. **Opr. (dc)**

Mój Ogród

Jesienne nawożenie

Późną jesienią z działek znikają plony. Warto wtedy pomyśleć o jesiennym nawożeniu gleby. Ta pora nawożenia przynosi wiele korzyści. Po pierwsze uniknemy możliwości wypalenia roślin, do którego może dojść w wyniku zbyt intensywnego użycia nawozu wiosną. Po drugie – w czasie zimy składniki nawozu ulegną korzystnym przemianom, elementy balastowe zostaną wypłukane, a nawóz dobrze rozprowadzi się w glebie. Jesień jest dobrą porą, aby glebę nawieźć potasem i fosforem. Możemy również zastosować wapnowanie. Nie stosujemy natomiast azotu, gdyż zostanie on podczas zimy wypłukany z gleby. Wyjątkiem jest zastosowanie mocznika pod drzewka owocowe. Konkretne dawki nawozu najlepiej stosować wg analizy laboratoryjnej próbki gleby. Większość właścicieli działek i ogrodów w uprawach amatorskich stosuje jednak nawozy intuicyjnie, bez analizy. By więc lepiej zorientować się, co naszej glebie brakuje, zwróćmy uwagę na objawy świadczące o braku poszczególnych składników w glebie.

Fot. MAREK SANTARIUS

Potas – szczególnie jest potrzebny roślinom młodym. Jego brak spowoduje zahamowanie wzrostu roślin, pędy stają się wiotkie i cienkie, na liściach mogą występować przebarwienia.

Fosfor – jego brak przejawia się fioletowym i czerwonawym przebarwieniem liści. Mają one brunatne czubki i wyginają się ku dołowi.

Wapń – Wapnowanie wskazane jest, gdy gleba jest kwaśna, tzn. jej odczyn ph jest niższy niż 7. Wapnując, stosujemy nawozy zawierające równocześnie magnez – dolomit lub wapno magnezowe – ponieważ gleby w naszych szerokościach geograficznych z reguły cierpią na jego brak.

Jesienią warto również zastosować nawozy organiczne, takie jak obornik i kompost. Nawożenie organiczne stosujemy w momencie jesiennego przekopywania gleby – dzięki temu składniki nawozów umieścimy odpowiednio głęboko w glebie, w miejscu rozwoju głównej masy korzeni, a zawarte w nich związki mineralne będą najlepiej przyswajalne wiosną. **Opr. (dc)**

Telewizja

CZWARTEK 11 PAŹDZIERNIKA

■ TVP 1

5.55 Był taki dzień 11 października **6.00** Kawa czy herbata? **8.00** Wiadomości **8.15** Kwadrans po ósmej **8.35** Moda na sukces (s.) **9.25** Tom - Tom w Rio **9.55** Budzik - Co to są podatki? **10.25** Nastoletni geniusze **10.55** Moja farma - Franco w Argentynie **11.10** Pełnosprawni **11.25** Audycje komitetów wyborczych **12.00** Wiadomości **12.10** Agrobiznes **12.20** Europa bez miedzy **12.40** Plebania (s.) **13.05** Klan (s.) **13.35** Jaka to melodia? (teleturniej) **14.05** Szczęśliwa karta **15.00** Wiadomości **15.10** My, wy, oni **15.35** Moda na sukces (s.) **16.30** Audycje komitetów wyborczych **17.00** Teleexpress **17.20** Celownik **17.35** Klan (s.) **18.00** Jaka to melodia? (teleturniej) **18.30** Plebania **19.00** Wieczorynka **19.30** Wiadomości **20.20** Zagubieni (s.) **22.10** Sprawa dla reportera **22.40** Przywracanie pamięci Polakom, którzy ratowali Żydów w czasach zagłady **23.35** Wielka wsypa **1.15** Teleexpress nocą **1.35** Był taki dzień 11 października **1.40** Notacje - Ernest Bryll.

■ TVP 2

5.10 Statek miłości (s.) **6.50** Telezakupy **7.10** Audycje komitetów wyborczych **7.30** Program publicystyczny **7.45** Przygody Goździka Ogrodnika - Pierzasty przyjaciel **8.05** M jak miłość (s.) **9.00** Pytanie na śniadanie **11.05** Lokatorzy - Pierwszy dzień razem (s.) **11.35** Dr Quinn (s.) **12.30** Awantura o Basię - Awantura pierwsza, czyli rzecz o przerwanej podróży **13.05** Mały człowiek - Myślenie **14.00** Duże dzieci - Jacek Żakowski, Jerzy Kryszak **14.50** Rezerwat namiętności - Konflikty rodzinne **15.50** M jak miłość (s.) **16.55** Oto jest pytanie **17.30** Audycje komitetów wyborczych **18.00** Program lokalny **18.30** Panorama **19.00** Jeden z dziesięciu **20.00** Barwy szczęścia **21.00** Od miłości do szczęścia **21.05** 997 **21.30** Panorama **21.55** Sport-telegram **22.05** Dr House (s.) **22.55** Pitbull **23.50** Ulice kultury **0.05** Zamach na Bali **1.40** Biuro kryminalne **2.25** Noc zagadek - teleturniej interaktywny.

■ TV KATOWICE

6.00 Serwis info **7.45** Aktualności **7.50** Gramy dla was **8.45** Na co dzień **9.00** Serwis info **9.15** Serwis info flesz **9.23** Serwis ekonomiczny **9.30** Serwis info **10.10** Gość poranka **10.30** Serwis info **11.03** Biznes otwarcie dnia **11.23** Serwis kulturalny **12.07** Komentarz - kraj **12.24** Serwis kulturalny **12.30** Serwis info **13.00** Serwis ekonomiczny **13.07** Komentarz - świat **13.30** Serwis info **14.07** Komentarz - kraj **14.30** Serwis info **15.03** Serwis ekonomiczny **15.10** Raport z Polski **16.13** Rozmowa dnia **16.30** Serwis info **16.45** Aktualności **16.50** Kronika miejska - Zabrze **17.00** Twój wybór **18.00** Aktualności **18.45** Ludzie i sprawy **19.15** Uwaga! Weekend! Informator kulturalny **19.50** TV Katowice zaprasza **20.05** Wybory 2007 **20.30** Serwis info **20.38** Wybory 2007 **21.05** Telekurier bliżej ciebie **21.30** Serwis info **21.45** Aktualności **22.15** Ekonomia i rynek - Magazyn TVP Info i Rzeczpospolitej **22.30** Serwis info **0.03** Zabójstwa polityczne - Salvador Allende - zamach stanu w Santiago **0.57** Wybory 2007 **1.51** Serwis info **2.17** Ekonomia i rynek - Magazyn TVP Info i Rzeczpospolitej.

WIELKA WSYPA
Sensacyjny, 100 min, Polska 1992 r.
TVP 1, czwartek 11. 10., godz. 23.35
Reżyseria: Jan Łomnicki
Występują: Jan Englert, Krzysztof Wakuliński, Marcin Troński, Witold Dębicki, Ewa Gawryluk i inni.

Koniec lat 80. Jarek Bronko vel Branicki zajmuje się handlem walutami, przemytem, czarnorynkowymi spekulacjami. Zdaje sobie sprawę, że każdy dowód jego działalności stanie się dla milicji okazją do uwięzienia. Tworzy więc wokół siebie aurę konspiratora-opozycjonisty. Po aresztowaniu uzyskuje status więźnia politycznego, a nie kryminalisty. W 1989 roku wychodzi na wolność w glorii kombatanta. Ze swymi dawnymi prześladowcami, byłymi funkcjonariuszami SB, MO i więziennictwa, zakłada prywatny bank oferujący wysokie oprocentowanie.

■ POLSAT

5.45 Wstawaj! Gramy! (pr. muz.) **6.30** Sekret Laury (s.) **7.30** TV market **7.45** Wielka wygrana (teleturniej) **8.40** Graczykowie - Buła i spóła - Dziewczyna Leona (s.) **9.10** Strażnik Teksasu (s.) **10.05** 13. posterunek (s.) **10.45** Miodowe lata - Ale kino! (s.) **11.35** Samo życie (s.) **12.05** Pensjonat pod Różą - Partner (s.) **13.00** Jesteś moim życiem (s.) **13.55** Pierwsza miłość (s.) **14.40** Świat według Bundych (s.) **15.10** Benny Hill **15.50** Wydarzenia **16.15** Interwencja **16.35** 13. posterunek (s.) **17.10** Miodowe lata (s.) **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia **19.30** Samo życie (s.) **20.00** Tylko miłość **21.00** Ekipa (s.) **21.55** Studio Lotto **22.20** Program publicystyczny **23.20** CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku **0.15** Dziewczyny w bikini (quiz) **1.15** Nocne randki **4.45** Music Spot.

■ TVC 1

5.59 Dzień dobry z TVC **8.30** Zaczarowane przedszkole **9.00** Bananowe rybki **9.30** Na tropie (mag. krym.) **10.00** Wiadomości **10.05** List do ciebie **11.00** Kolory życia (mag.) **12.00** Wiadomości **12.30** Sama w domu (mag.) **13.25** Ćwiczmy z TVC **13.40** Pod pokrywką (mag.) **14.05** Wszystko party (talk show) **14.50** Angielski z maharadżą **15.00** Wiadomości **15.05** Grzeszni ludzie miasta Pragi (s.) **15.50** Wizyta w zoo **16.00** Zaczarowane przedszkole **16.40** Meduza (lista przeb.) **17.15** AZ-kwiz **17.35** Stop **17.40** Czarne owce (pr. publ.) **17.55** Prognoza pogody **17.57** Minuta z przyrody **18.00** Wiadomości **18.15** Ogród - to sztuka **18.40** Żywe serce Europy **18.45** Wieczorynka **18.55** Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki i Szansy **19.00** Wiadomości, wiadomości regionalne, prognoza pogody, sport **20.00** Hercule Poirot (film br.) **21.50** Bananowe rybki (talk show) **22.20** Fenomen dziś **22.45** Q (mag.) **23.15** Wiadomości, prognoza pogody, sport **23.25** Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki i Szansy **23.30** Deadwood (s.) **0.20** Nie mam pracy **0.45** Musicblok **1.10** AZ-kwiz.

■ TVC 2

6.10 Wiadomości TVS **6.30** Wiadomości regionalne **7.15** Wydarzenia w regionach **7.50** Panorama **8.30** Problemy rodzinne **9.00** Dzień dobry z Moraw i Śląska **11.25** AZ-kwiz **11.45** Żywe serce Europy **12.00** Teatr żyje! (mag.) **12.35** Słowo na niedzielę **12.40** Magazyn chrześcijański **12.55** Magazyn religijny **13.20** Kosmopolis **13.50** Ćwiek astronautą **14.00** Nauka jest zabawna **14.25** Pomagajmy sobie **14.40** Czarodziej Maks (film hiszp.) **14.55** Labirynt **15.30** W blasku pięciu kręgów **15.50** Księżyc (dok.) **16.50** Ułamki czasu **17.10** Wiadomości w języku migowym **17.15** Były (mag.+transmisja meczu hokeja) **20.00** Dlaczego potrzebujemy demokracji? (dok.) **21.00** Wydarzenia, komentarze **21.30** Czechosłowacki Tygodnik Filmowy **21.40** Klub Filmowy: Brazil (film br.) **0.00** Po powierzchni **0.15** Polityczne spektrum **0.45** Vorga **1.55** Nie poddawaj się.

102 DALMATYŃCZYKI
komedia, 115 min, USA 2000 r.
Polsat, piątek 12. 10., godz. 20.00
Reżyseria: Kevin Lima
Występują: Glenn Close, Gérard Depardieu, Ioan Gruffudd, Alice Evans, Tim McInnerny i inni.

Przebiegła i zła Cruella De Mon wychodzi z więzienia za dobre sprawowanie. Zdawać by się mogło, że terapia behawioralna przyniosła rezultaty, a Cruella zrezygnowała z marzeń o futrze z psiej skóry. Obecnie uchodzi za wielką przyjaciółkę zwierząt, kupuje nawet podupadające schronisko dla psów. Wątpliwości co do jej prawdziwych intencji ma tylko pani kurator, Chloe Simon. I jak się okaże - słusznie. Biedne dalmatyńczyki znów znajdą się w niebezpieczeństwie.

■ NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova **8.35** Sprawy ojca Dowlinga (s.) **9.30** Przysługa (film USA) **11.25** Ulica (s.) **12.15** Gliniarz z dżungli (s.) **13.10** Lenssen i spółka (s.) **13.40** Sprawy Da Vinciego (s.) **14.35** Poszukiwacze skarbów (s.) **15.35** Bez śladu (s.) **16.25** Świat według Bundych (s.) **17.00** Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda **17.30** Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) **18.25** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.00** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **21.30** Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) **22.20** Skazani na Shawshank (film USA) **1.05** Ostatni świadek (s.).

■ PRIMA

6.30 Tabaluga (s. anim.) **7.05** Krok za krokiem (s.) **8.00** Szansa bez granic (pr. roz.) **8.45** Jesteś moim życiem (s.) **9.40** Płomienie namiętności (s.) **10.40** Diagnoza morderstwo (s.) **11.40** Rewir Wolfa (s.) **12.40** Szpital Dobrej Nadziei (s.) **13.40** Inspektor Balko **14.40** Renegat (s.) **15.40** Pod białymi żaglami: Odyseja serc (film niem.) **17.40** Wiadomości regionalne **17.45** Minuty regionu **18.00** Wiadomości, prognoza pogody **18.05** 5 kontra 5 (pr. roz.) **19.00** Wiadomości, sport **19.25** M.A.S.H. (s.) **20.00** Bardzo delikatne związki (s.) **21.15** VyVoleni – nowi bohaterowie **22.55** Nowojorscy gliniarze (s.) **23.50** VyVoleni – nowi bohaterowie **0.20** Blisko domu (s.) **1.15** Zapytaj o przyszłość.

PIĄTEK 12 PAŹDZIERNIKA

■ TVP 1

5.55 Był taki dzień 12 października **6.00** Kawa czy herbata? **8.00** Wiadomości **8.15** Kwadrans po ósmej **8.35** Moda na sukces (s.) **9.25** Pettson i Findus - Biwak **9.40** Wesoła lekcja - Geografia **9.50** Były sobie odkrycia - Konrad Lorenz i jego gęsi **10.20** Snobs **10.50** Faceci do wzięcia - By niemoc móc zmóc (s.) **11.25** Audycje komitetów wyborczych **12.00** Wiadomości **12.15** Agrobiznes **12.25** Wielkie sprzątanie **12.40** Plebania (s.) **13.05** Klan (s.) **13.35** Jaka to melodia? (teleturniej) **14.05** Szczęśliwa karta **15.00** Wiadomości **15.10** Kobieta zaradna - Alimenty dla dziecka **15.35** Moda na sukces (s.) **16.30** Audycje komitetów wyborczych **17.00** Teleexpress **17.20** Celownik **17.35** Klan (s.) **18.00** Jaka to melodia? (teleturniej) **18.25** Plebania (s.) **19.00** Wieczorynka **19.30** Wiadomości **20.20** Tajemnica twierdzy szyfrów **21.20** Ekstremalny kwartet **22.50** Losskot! **23.25** Straszny film II **0.55** Zagubieni **2.20** Amerykańskie słodkości **3.05** Był taki dzień 12 października.

■ TVP 2

5.05 Statek miłości (s.) **6.50** Telezakupy **7.10** Audycje komitetów wyborczych **7.45** Przygody Goździka Ogrodnika - Nietoperz Wicek **8.05** M jak miłość (s.) **9.00** Pytanie na śniadanie **11.05** Święta wojna - Euro-partyzant (s.) **11.40** Sekret Rycerzy Delty **13.15** Dolina Kreatywna - Co słychać? **13.20** Wojciech Cejrowski boso przez świat - Pustynia **13.55** Ryzykanci (s.) **14.45** Rezerwat namiętności - Na krawędzi **15.45** Barwy szczęścia **16.55** Oto jest pytanie **17.30** Audycje komitetów wyborczych **18.00** Program lokalny **18.30** Panorama **19.10** Wideoteka dorosłego człowieka - Zespół Universe **20.00** Gwiazdy tańczą na lodzie **22.00** Panorama **22.15** Sport-telegram **22.25** Gwiazdy tańczą na lodzie - Finał **23.00** Tortilla Soup **0.50** Miasteczko Twin Peaks (s.) **1.40** Mała Brytania **2.15** Noc zagadek - teleturniej interaktywny.

■ TV KATOWICE

6.00 Serwis info **7.45** Aktualności **7.50** Gramy dla was **8.45** Tropiciele **9.00** Serwis info **9.15** Serwis info flesz **9.30** Serwis info **10.03** Serwis ekonomiczny **10.10** Gość poranka **11.03** Biznes - otwarcie dnia **11.23** Serwis kulturalny **11.30** Serwis info **12.07** Komentarz - kraj **12.30** Serwis info **13.07** Komentarz - świat **13.24** Serwis kulturalny **13.30** Serwis info **14.00** Serwis ekonomiczny **14.07** Komentarz - kraj **14.30** Serwis info **15.10** Raport z Polski **16.13** Rozmowa dnia **16.30** Serwis info **16.45** Aktualności **16.50** Kronika miejska - Katowice **17.00** To się wytnie **18.00** Aktualności **18.45** Czwarta władza **19.15** Na co dzień **19.30** Trójka tam była **19.50** TV Katowice zaprasza **20.05** Wybory 2007 **20.30** Serwis info **20.38** Wybory 2007 **21.05** Telekurier **21.30** Serwis info **21.45** Aktualności **22.15** Ekonomia i rynek - Magazyn TVP Info i Rzeczpospolitej **22.30** Serwis info **0.01** Uwierz w dokument „13 lat, 13 minut" **0.57** Wybory 2007 **1.51** Serwis info **2.17** Ekonomia i rynek - Magazyn TVP Info i Rzeczpospolitej.

■ POLSAT

5.45 Wstawaj! Gramy! (pr. muz.) **6.30** Sekret Laury (s.) **7.30** TV market **7.45** Wielka wygrana (teleturniej) **8.40** Graczykowie - Buła i spóła (s.) **9.15** Strażnik Teksasu (s.) **10.10** 13. posterunek (s.) **10.45** Miodowe lata (s.) **11.30** Samo życie (s.) **12.05** Pensjonat pod Różą - Partner (s.) **13.00** Jesteś moim życiem (s.) **13.55** Pierwsza miłość (s.) **14.40** Świat według Bundych (s.) **15.10** Benny Hill **15.50** Wydarzenia **16.15** Interwencja **16.35** 13. posterunek (s.) **17.10** Miodowe lata - Nowa twarz (s.) **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia **19.30** Samo życie (s.) **20.00** 102 dalmatyńczyki **21.55** Studio Lotto **22.20** Droga przez piekło **1.05** W mrokach nocy **2.35** Dziewczyny w bikini (quiz) **3.35** Nocne randki **4.45** Music Spot.

EKSTREMALNY KWARTET
Sensacyjny, 90 min, Wlk. Brytania/Francja/Kanada
TVP 1, piątek 12. 10., godz. 21.20
Reżyseria: Gérard Pires
Występują: Stephen Dorff, Natasha Henstridge, Bruce Payne, Steven Berkoff i inni.

Grupa rabusiów, Slim, Alex, Frank i Otis, dokonuje spektakularnych ucieczek z miejsc przestępstwa, zjeżdżając na snowboardach, skacząc z mostów na spadochronach, pędząc na rolkach. W niedługim czasie w ręce włamywaczy trafiają kwoty, które mogłyby umożliwić zerwanie z bandyckim rzemiosłem. Choć mają zapewnioną spokojną emeryturę, szantażowani przez tajemniczego mężczyznę, muszą kraść dalej, lecz już nie dla siebie. Odbiorcą łupów jest mafia. Tymczasem schwytanie złodziei staje się obsesją kapitana policji Jake'a Macgrudera.

■ TVC 1

5.59 Dzień dobry z TVC **8.30** Zaczarowane przedszkole **9.00** Historie [illegible] **10.00** Wiadomości **10.05** Czarodziej[illegible] (film czes.) **11.40** Czy mnie zechcesz? **12.00** Wiadomości **12.30** Sama w domu **13.25** Ćwiczmy z TVC **13.35** Ogród - to sztuka **14.00** Garfield i przyjaciele (s. anim.) **14.30** Żyć i przeżyć na [illegible]wiu (s. dok.) **15.00** Wiadomości [illegible] Nasza wieś (mag.) **15.25** Muzyka [illegible] (pr. muz.) **16.05** Willy Fog w poszukiwaniu przygód (s. anim.) **16.30** Sezamkowy angielski (dla dzieci) **16.45** Labirynt **17.15** AZ-kwiz (teleturniej) **17.40** [illegible] porady, reportaże **17.55** Prognoza pogody **17.57** Minuta z przyrody **18.00** Wiadomości **18.15** Mieszkać - to sztuka (mag.) **18.40** Żywe serce Europy **18.45** Wieczorynka **18.55** Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki **19.00** Wiadomości, wiadomości regionalne, prognoza pogody, sport **20.00** Żandarmskie humoreski (s.) **21.30** 13 komnata [illegible] **22.05** Talk show Jana Krausa **22.[illegible]** Ally McBeal (s.) **23.35** Wiadomości, prognoza pogody, sport **23.45** Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki **23.50** [illegible] Foyla (s.) **1.25** Film o filmie.

■ TVC 2

6.10 Wiadomości TVS **6.30** Wiadomości regionalne **7.15** Wydarzenia w regionach **7.50** Panorama **8.30** [illegible] czeski charakter **9.00** Dzień dobry z Moraw i Śląska **11.25** AZ-kwiz **11.[illegible]** Żywe serce Europy **12.00** Czechosłowacki Tygodnik Filmowy **12.15** [illegible] w Europie **12.30** Ferda (s. anim.) **12.[illegible]** Bajka **13.50** Telewizyjna szkoła [illegible] Na fali pierwszej republiki **14.30** Futuroskop **15.00** Meduza **15.30** Przygody nauki i techniki **15.55** [illegible] **16.05** Kamera w podróży **17.05** [illegible] miejsca **17.20** Prywatne [illegible] Sztuki walk **18.00** Babel (mag.) [illegible] Nie mam pracy **19.00** Wiadomości w języku migowym **19.05** Magazyn [illegible] Mistrzów **19.30** Ćwiczmy z TVC [illegible] Simpsonowie (s. anim.) **20.00** [illegible] planeta: Tajemnice nietoperzy (s. dok.) **21.00** Wydarzenia, komentarze **21.[illegible]** Minuty XX wieku **21.30** Kinobox (mag.) **21.55** Pamiętnik Alana Clarka (s.) **22.[illegible]** Gra nie gra **23.20** Czerwony [illegible] **23.50** Gorączka piątkowej nocy **1.[illegible]** Queen w Wembley (koncert).

■ NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova **8.35** Sprawy ojca Dowlinga (s.) **9.35** Perry Mason [illegible] **11.25** Ulica (s.) **12.15** Gliniarz z dżungli (s.) **13.10** Lenssen i spółka (s.) [illegible] Sprawy Da Vinciego (s.) **14.35** Poszukiwacze skarbów (s.) **15.30** Bez śladu (s.) **16.25** Świat według Bundych (s.) [illegible] Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda **17.30** Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) **18.25** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.00** Królowa [illegible] koprod.) **22.20** Bestie z morza [illegible] ją (film koprod.) **0.05** Zamek [illegible] (film fr.).

■ PRIMA

6.30 Tabaluga (s. anim.) **7.05** Krok za krokiem (s.) **8.00** Szansa bez granic (pr. roz.) **8.35** Jesteś moim życiem (s.) [illegible] Płomienie namiętności (s.) **10.45** Diagnoza morderstwo (s.) **11.45** Rewir Wolfa (s.) **12.45** Szpital Dobrej Nadziei (s.) **13.40** Inspektor Balko **14.45** Renegat (s.) **15.40** Pod białymi żaglami: [illegible]ście na horyzoncie (film niem.) **17.[illegible]** Wiadomości regionalne **17.45** Minuty regionu **18.00** Wiadomości, prognoza pogody **18.05** 5 kontra 5 (pr. roz.) [illegible] Wiadomości, sport **19.25** M.A.S.H. (s.) **19.50** Losowanie loterii [illegible] **20.00** Morderstwa w Midsomer (s.) **22.10** VyVoleni – nowi bohaterowie **23.45** Losowanie loterii [illegible] **23.50** Kokon (film USA) **2.10** Zapytaj o przyszłość.

Telewizje zastrzegają sobie prawo zmian w programie

Życzenia

W dniu dzisiejszym obchodzą 60. rocznicę ślubu Drodzy Rodzice

państwo AGNIESZKA i WŁADYSŁAW RECMANOWIE

z Hawierzowa Szumbarku. Z tej okazji dużo, dużo zdrowia, szczęścia, pomyślności i spokoju na dalsze wspólne lata życzą kochające dzieci – Bolesław i Krystyna z rodzinami.

GL-560

W piątek, dnia 12 października obchodzi swój zacny jubileusz

pan JÓZEF RUSZ

z Trzyńca. Życzenia wszystkiego najlepszego, błogosławieństwa Bożego oraz dużo zdrowia do dalszych lat życzą najbliżsi.

GL-604

Wspomnienia

Chociaż lata mijają,
boleść w sercu została

Dnia 11. 10. mija 10. rocznica, kiedy odeszła na zawsze

śp. HALINA OBADALOWA

z Orłowej Lutyni, zaś 17. 11. minie 2. rocznica zgonu Jej Matki

śp. DANIELI MALÍŘOVEJ

z Łazów. Z miłością i szacunkiem wspominają najbliżsi.

RK-197

Nekrologi

Wyrazy głębokiego współczucia z powodu śmierci

śp. STANISŁAWA SIKORY

prezesa Miejscowego Koła PZKO w Nieborach przekazują **rodzinie** Zarząd Główny oraz Rada Obwodu Trzyniec Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego.

GL-603

Wyrazy szczerego współczucia i głębokiego żalu z powodu śmierci Nieodżałowanego i Kochanego przez nas Chórzysty – Założyciela CHM „Zgoda"

śp. STANISŁAWA SIKORY

żonie Helenie, córkom Halinie i Barbarze z rodzinami oraz najbliższym składa CHM „Zgoda" Trzyniec.

GL-608

W tej ziemi wyrosłem
Ta ziemia mnie karmiła.
Tej ziemi służyłem,
W tej ziemi odpocznę...

W głębokim żalu pogrążeni zawiadamiamy krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 6. 10. 2007 zmarł tragicznie w wieku 26 lat nasz Kochany Syn, Brat, Wnuk, Chrzestny, Szwagier, Wujek i Kuzyn

śp. MAREK POLAK

zamieszkały w Cierlicku nr 622. Pogrzeb Drogiego Zmarłego odbędzie się w sobotę 13. 10. 2007 o godz. 9.00 z kościoła rzymskokatolickiego w Cierlicku Kościelcu. W smutku pogrążona rodzina.

GL-602

Wstąp na budowę

REGION (mro) – Drzwi otwarte zapowiada 12 szkół o profilu budowlanym w województwie na sobotę 13 bm. Otwarte dla chętnych zostaną też miejsca znaczących inwestycji budowlanych. Akcja przebiegnie po raz pierwszy w ramach Dni Budownictwa i Architektury w RC.

Otwarta będzie m.in. aula i Centrum Technologii Informacyjnych Wyższej Szkoły Górniczej – Uniwersytetu Technicznego w Ostrawie, fabryka domków rodzinnych w Rymarzowie, tunel autostrady D 47 w Klimkowicach (wahadłowy transport sprzed zamku) oraz most D-47 przez Odrę (odjazd z ronda przed Wierbicą), automatyczny parking Koma przy dworcu w Ostrawie Porubie oraz szkoły budowlane (m.in. Średnia Szkoła Przemysłowo-Budowlana w Hawierzowie i Średnia Szkoła na Szumbarku). Dodajmy, że Dni objął patronatem **Přemysl Sobotka**, przewodniczący Senatu RC.

Firma polska z udziałem kapitału amerykańskiego

AMERI-POL TRADING LTD SP. Z O.O.

wyłączny dystrybutor klejów kontaktowych STA-PUT

(www.sta-put.com.pl; www.sta-put.com.cz)

poszukuje do pracy na terenie Czech osoby na stanowisko:

PRZEDSTAWICIEL HANDLOWY

Wymagania:

- biegła znajomość j. czeskiego (mile widziana również znajomość j. polskiego oraz j. angielskiego)
- prawo jazdy
- łatwość nawiązywania i utrzymywania kontaktów z klientami
- samodzielność i kreatywność
- znajomość branży meblarskiej będzie dodatkowym atutem

Osoby zainteresowane prosimy o przesłanie CV oraz listu motywacyjnego na adres:

AMERI-POL TRADING LTD SP. Z O.O.
ul. Dąbrówki 10, 40-081 Katowice

lub pocztą elektroniczną na adres: ***trading@ameripol.com.pl***

Skontaktujemy się tylko z wybranymi kandydatami.

GL-587

Referent centrum tłumaczeń

Pygmalion® Językové a překladatelské centrum

Wymagania:

- wykształcenie średnie lub wyższe
- zdolności organizacyjne i negocjacyjne
- samodzielność, kreatywność
- prawo jazdy
- znajomość obsługi komputera i programów MS Office
- warunkiem znajomość języka angielskiego
- mile widziana znajomość języka polskiego

Zakres pracy:

- bieżące wsparcie administracyjne kancelarii
- wyszukiwanie nowych klientów i rozwijanie współpracy z nimi
- współpraca z tłumaczami

Oferujemy:

- odpowiednie wynagrodzenie płacowe (bardzo dobry zarobek zależny od indywidualnych wyników)
- możliwość samorealizacji i dalszego kształcenia

Zgłoszenia wraz z życiorysem zawodowym należy przesłać do 31. 10. 2007 na e-mail: ***preklady@pygmalion.cz*** z dopiskiem REFERENT PC albo pod adres: Pygmalion, s. r. o., Smetanova 1912, Český Těšín

Kopertę należy oznaczyć: REFERENT PC.

GL-600

Co w teatrze

KINA CZESKA – ORŁOWA: „Romance pro dva" (12, godz. 19.00).

Co w kinach

HAWIERZÓW – **Centrum**: Żółwie pizza (11, 12, godz. 15.30); Miś (11, 12, godz. 17.45, 20.00); **Reflex**: Transformers (11, 12, godz. 17.00); Jaromír Slivka – muž, který sázel stromy" (11, godz. 20.00); Vitus (12, godz. 20.00); **Ex**: Cesarzowa (11, 12, godz. 19.00); **HAWIERZÓW – Centrum**: Simpsonowie: Wersja kinowa (11, 12, godz. 15.30, 17.45); The Hoax (11, 12, godz. 20.00); **TRZYNIEC – Kosmos**: Ratatuj (11, 12, godz. 17.00); Mr. Brooks (11, 12, godz. 20.00); **CZ. CIESZYN – Central**: Fantastyczna Czwórka – Narodziny Srebrnego Surfera (12, godz. 17.00); **CIESZYN – Piast**: Katyń (11, godz. 15.00, 17.15); Transformers (12, godz. 15.00, 17.30).

Co w terenie

KARWINA – Związek Przyjaźni Czesko-Słowacko-Polskiej w Karwinie Frysztacie zaprasza na „Jesienne spotkanie" 13. 10. o godz. 15.00 do frysztackiego Domu PZKO. Program i bufet zapewniony.

▲ zapraszamy szanowne koleżanki i kolegów Szkoły Przemysłowej w Karwinie (1953-57) klasa 4 p inż. Władysława Pasza na „Spotkanie wspomnień po 50-ciu latach" 19. 10. o godz. 15.00 do Hotelu na Frysztackiej (od skrzyżowania koło szpitala w Karwinie Raju w stronę Frysztatu ok. 100 m). Organizatorzy.

„BŚ" – zaprasza na wtorkową wycieczkę 16. 10. Koszarzyska, Ostry, Bystrzyca. Odjazd pociągiem z Cz. Cieszyna o godz. 7.19 do Bystrzycy, dalej autobusem do Koszarzysk do Samca. Inf. tel. 558 359 490.

STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ POLSKIEJ KSIĄŻKI – zaprasza 26. 10. na wycieczkę na Targi Książki do Krakowa. Odjazd z Cz. Cieszyna o godz. 8.00, koszt 300 kc, zgłoszenia tel. 596 312 477, e-mail: *legowicz@rkku.cz*.

Koncerty

CIESZYN – Chór Mieszany „Harfa" zaprasza na koncert „Sacrum w klasyce muzycznej", który odbędzie się w ramach Dekady Muzyki Organowej, Chóralnej i Kameralnej 13. 10. o godz. 18.00 w Kościele Jezusowym w Cieszynie. Wystąpią: ChM „Harfa", ChM „Collegium Canticorum" z Cz. Cieszyna, Zespół Kameralny „Absolwent" ze Skoczowa, Chór Mieszany im. Jana Pawła II ze Strumian, Orkiestra Kameralna Euroregionu Śląsk Cieszyński oraz soliści.

LIGOTKA KAMERALNA – Zapraszamy 13. 10. o godz. 16.00 do kościoła ewangelickiego na całowieczorowy występ zespołu „Przyjaźń" z Karwiny. Chór z akompaniamentem orkiestry oraz soliści Grażyna Wilk-Biernot, Adelajda Pasz-Szymik, Sylwia Czapek i Władysław Czepiec pod kierownictwem artystycznym Józefa Wierzgonia zaśpiewają ulubione pieśni.

DOMY RODZINNE – sprzedaż

Dom rodzinny w Oldrzychowicach, z garażem, 4+1. Cena do negocjacji 3, 5 mil. Kc. 777 077 277.

Dom rodzinny w Stonawie, podpiwniczony, 5+1, dobry dojazd. Cena do negocjacji 1,89 mil. Kc. 777 077 277.

Dom rodzinny w Trzyńcu Cz. Puńcowie, spokojne miejsce z widokiem na Beskidy, dobry dojazd. Cena 2,3 mil. Kc. 777 077 277.

Samodzielne mieszkania w domu rodzinnym w Olbrachcicach Pacałówce, dobry dostęp. Możliwość sprzedaży albo wynajęcia. 777 077 277.

Chata rekreacyjna w Ligotce Kameralnej, pod lasem. Obniżka na 250 tys. Kc. 777 077 277.

Chata rekreacyjna w Rzece, pod lasem. Cena do negocjacji. 777 077 277.

Chata rekreacyjna w Gnojniku, parcela 20 a, możliwość rozbudowy na dom rodzinny. Cena 690 tys. Kc. 777 077 277.

Obiekt rekreacyjny w Lesznej Dolnej, parcela 818 m², możliwość kolaudacji na mieszkanie. Cena do negocjacji. 777 077 277.

OBIEKTY KOMERCYJNE

Do wynajęcia biura, Cz. Cieszyn, ul. Główna. 777 077 277.

Do wynajęcia obiekt komercyjny, Olbrachcice, odpowiedni jako sklep lub kancelaria. 777 077 277.

Sprzedaż warsztatu samochodowego, Cz. Cieszyn. 777 077 277.

PARCELE

Oferujemy parcele w różnych miejscach, różnej wielkości, do różnych celów (Olbrachcice 125 Kc/m², Żuków D.i G., Stanisłowice, Gnojnik). 606 757 577.

MIESZKANIA – oferty

Sprzedaż 3+1, własnościowe, Cz. Cieszyn, ul. Tovární, cena do negocjacji 1,65 mil. Kc. 777 077 277.

Sprzedaż 1+1, własnościowe, Cz. Cieszyn, ul. Tovární, cena do negocjacji 750 tys. Kc. 777 077 277.

Do wynajęcia 2+1, Cz. Cieszyn, Park A. Sikory, czynsz do uzgodnienia. 777 077 277.

Do wynajęcia 4+1, Cz. Cieszyn, ul. Dworcowa, czynsz do uzgodnienia. 777 077 277.

Dla klienta z gotówką poszukujemy mieszkanie 3-4+1 w Cz. Cieszynie. 777 077 277.

Potrzebują państwo sprzedać lub wynająć mieszkanie? Korzystajcie z naszych usług. Czekamy na oferty.

CZERNEK

Oferuje:
Jan Czernek
558 711 842
606 757 577
777 077 277

GL-022

Oferty

TAXI Trzyniec tel. 800 224 225.

GL-557

POSZUKUJEMY dwie solidne i w miarę doświadczone osoby do całodziennej opieki nad starszym mężczyzną z ograniczoną możliwością poruszania się. Miejsce: Orłowa Poręba, od poniedziałku do piątku od godz. 6.00 do 18.00. Wynagrodzenie do uzgodnienia. Telefon kontaktowy: 731 560 127.

GL-588

Wystawy

GALERIA ZAMKOWA CHAGALL, Karwina, rynek Masaryka 1: do 4. 11. wystawa „Graficzne Dotknięcia Wyszehradzkiej Czwórki". Dzieła sztuki graficznej wystawiają artyści plastycy z Polski, Węgier, Słowacji i RC.

WIELKA GALERIA TEATRU CIESZYŃSKIEGO: Wystawa 40 & 40 – Norbert Dąbkowski, Władysław Kubień. Wystawa czynna do 28. 10.

MUZEUM ZIEMI CIESZYŃSKIEJ, SALA WYSTAW w Karwinie, rynek Masaryka 10: do 21. 10. wystawa „Motocykl duży – mały, każdy w sobie coś ma". Czynna wt-pt: 9-17; so: 9-13; nie: 13-17.

▲ **MUZEUM TECHNIKI w Pietwałdzie**: stałe ekspozycje „Tradycje górnictwa w Cieszyńskiem" oraz „Czarodziejski świat tramwajów"; do 31. 12. wystawa „Drewniane kościoły w Cieszyńskiem". Czynne wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

▲ **ARCHEOPARK w Kocobędzu**: czynny wt-nie: 9-16.

Co na antenie

POLSKIE WIADOMOŚCI: TVC 1, piątek, wiadomości regionalne od godz. 18.00; TVC 2, sobota od godz. 7.00.

POLSKIE AUDYCJE: Ostrawa 107,3 MHz i Trzyniec 105,3 MHz, po–pt: 19.00, nie: 18.30.

głos ludu

Przy wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury RC wydaje Kongres Polaków w RC w wydawnictwie POL-PRESS, s.r.o. • Adres redakcji: Redakcja „Głos Ludu", ul. Kametského 4, Czeski Cieszyn 737 01 • Redaktor naczelny Beata Schönwald, schonwaldova@glosludu.cz • Zastępca redaktora naczelnego Jacek Sikora, sikoraj@glosludu.cz • Redaktor sportowy bitzmar@glosludu.cz, 596 612 346 • Redaktorzy terenowi • chlupova@glosludu.cz • myszka@glosludu.cz • sikorova@glosludu.cz • radlowska@glosludu.cz • Telefony: sekretariat, centrala 558 731 766, fax: 558 740 044, e-mail: info@glosludu.cz • www.glosludu.cz • Pismo wychodzi we wtorki, czwartki i soboty • Dostawę prenumeratorom prowadzi spółka Mediaservis, s.r.o., Zákaznické centrum, Moravské náměstí 120, PO BOX 351, Brno 659 51 • Zamówienia – tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: zakaznickecentrum@mediaservis.cz • Reklamacje – tel.: 800 800 890 • Kolportaż: SmD, s.r.o., Mediaprint & Kapa Pressegrosso, s.r.o. • Druk: Ringier Print CZ, a.s. Ostrawa • Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie również prawo ich redagowania i skracania • Numer ewidencyjny Ministerstwa Kultury RC: MK ČR E 588, nr indeksu 42501, ISSN 1212-4222

Z redakcyjnej poczty

Babioletnie śpiewy w Sałajce

Ostatnie dwa dni tegorocznego lata spędzili chórzyści i chórzystki zespołu „Przełęcz" na warsztatach wyjazdowych (zgrupowaniu) w dolinie Łomnej, a konkretnie w ośrodku wczasowym Pod Łączką w Sałajce. Rozpoczęli w ten sposób przygotowania do zbliżającego się okresu koncertów jesiennych, a w dalszym planie adwentowych i świątecznych. Przez dwa dni ponad dwudziestka chórzystów pilnie ćwiczyła pod batutą dyrygent, Haliny Niedoby, zaś w chwilach wolnych delektowała się urokami łomniańskiej przyrody i wspaniałą, słoneczną pogodą. Aby zaprezentować nabyte umiejętności, niedzielny poranek chór spędził w tutejszym kościele, uświetniając wykonaniem mszy polskiej nie tylko nabożeństwo, lecz także ceremonię chrztu noworodka. Tu dał też pokaz swych zdolności nasz organista, pan Erwin Mucha, wygrywając przybyłym na organach. Zadowoleni z udanego zgrupowania, chórzyści powrócili w niedzielny podwieczór do domów, przyrzekając sobie, że tradycję takich spotkań roboczych będą kontynuować.

LECH ŁUPIŃSKI

Wycieczka rowerowa

W sobotę 29 września przy ładnej pogodzie grupa dziesięciu rowerzystów MK PZKO Łyżbice Wieś pojechała na wycieczkę rowerową do Vojkovic. Trasa prowadziła bocznymi drogami z Łyżbic przez Oldrzychowice, Niebory do Gutów. Przy guckim drewnianym kościółku (jego historię przedstawił Jarek Raab) był pierwszy odpoczynek. Później nasza trasa prowadziła przez Śmiłowice do Ligotki Kameralnej. Tam do naszej grupy dołączyły kolejne dwie osoby. Dalej ruszyliśmy w kierunku Dobracic. Blisko Dobracic przed zakrętem do Vojkovic mieliśmy okazję podziwiać piękny widok na okolicę pod Praszywą, widoczna też była duża przestrzeń rozbudowanej fabryki Hyundai. Stamtąd droga prowadziła w dolinę z ładną scenerią aż do celu w Vojkovicach do restauracji „U Koniczka". Jest to bardzo sympatyczny lokal, gdzie gotują i podają swoje własne piwo i gdzie można zjeść smaczne posiłki.

Powrotna droga przebiegała też po bocznych dróżkach koło Stonawki przez Gnojnik, Wielopole do Ropicy, gdzie zatrzymaliśmy się na polu golfowym. Po krótkiej przerwie w Ropicy podążaliśmy znowu bocznymi drogami przez Podlesie do Trzyńca. Na Podlesiu przeprowadziliśmy krótkie podsumowanie udanej wycieczki. Uzgodniliśmy, że w przyszłym roku nasze Koło zorganizuje dwie wycieczki rowerowe – jedną na wiosnę, a drugą jesienią.

HENRYK HUCZAŁA

By piękniej żyć...

Dziewięć wrześniowych dni jest dla pielgrzymów z obu stron Olzy „Bożym czasem", czasem rekolekcji, wypoczynku oraz pobytu w Medjugorje, miejscu, gdzie w sposób szczególny uobecnia się Matka Boża. Medjugorje, mała górska wioska w Bośni i Hercegowinie jest wyjątkowa, bo Matka Boża ukazuje się w niej codziennie od 1981 r. Tutaj, w cieniu krzyża, wysokiego 11 metrów, ważącego 15 ton, betonowego monolitu, wznoszącego się na Kriżevacu, najwyższym szczycie wzgórz otaczających wioskę, trwa swoiste misterium... Maryja przynosi ludziom poprzez „widzących" swe przesłanie – pokoju, wiary, nawrócenia, modlitwy, postu, pojednania z Chrystusem.

W ten wielki duchowy dialog wpisywali się z ufnością nadolziańscy pielgrzymi, pokonując strome, kamieniste zbocze góry Kriżevac, rozważając stacje Drogi Krzyżowej i dzieląc się symbolicznym bochenkiem chleba, wyniesionym na szczyt na drewnianym krzyżu; idąc Drogą Różańcową po równie kamienistych pochyłościach Podbrda, miejsca pierwszego spotkania wizjonerów z Matką Bożą, włączając się w kościele parafialnym pw. św. Jakuba w codzienny wieczorny program modlitewny, w Mszę św. i adorację Najświętszego Sakramentu; wysłuchując we Wspólnocie Wieczernika „Cenacolo" świadectw dwu młodych narkomanów, Polaków, którzy w tym miejscu uwolnieni zostali (bez środków farmakologicznych) od uzależnienia; modląc się u Matki Bożej Tihalińskiej nie tylko w swoich intencjach; patrząc na niezwykłe krajobrazy...

W niedalekiej Chorwacji, gdzie słoneczne wybrzeże i błękit Adriatyku, egzotyczne palmy współistnieją z wysokimi górami, w maleńkiej miejscowości Klek w Malostońskiej Zatoce pielgrzymi kilka dni wypoczywali, żyli we wspólnocie. Wieczorem gromadzili się na Eucharystii, pochylali nad Ewangelią – wraz z opiekunem duchowym ojcem Robertem, spotykali w kręgu, stawiali pytania, na które samemu trudno odpowiedzieć, dawali świadectwa i zastanawiali się, jak piękniej żyć w harmonii z Bogiem, bliźnim i samym sobą.

(B.N.)

Chórzystki śpiewają i zwiedzają

Chór żeński „Kalina" z Karwiny Frysztatu rozpoczął swoją powakacyjną działalność śpiewaczą występem na uroczystym otwarciu IV Wystawy Działalności Spółkowej i Klubowej w Pietwałdzie, gdzie szesnaście Klubów wystawiało swoje produkty. Impreza odbyła się w Domu Kultury miasta Pietwałd pod patronatem Urzędu Miejskiego. Na program zespołu „Kalina" złożyły się pieśni obyczajowe w języku polskim i czeskim. Chórzystki wraz z dyrygentem były mile zaskoczone gościnnością i serdecznym przyjęciem przez gospodarzy.

Natomiast w ub. czwartek chórzystki odwiedziły Chatę Chlebową w Brennej Górkach Małych. Miały okazję zapoznać się bliżej z domowym pieczeniem chleba, słynnych „podpłomyków", z wyrobem twarogu, domowego masła, skosztować tych produktów, również obejrzeć zabytkowe sprzęty rolnicze, używane dawniej a dziś prawie zapomniane.

Pogoda dopisała, atmosfera wspaniała. Razem z gospodarzami, państwem Dudysami zaśpiewały panie parę śląskich piosenek i zadowolone wracały do Frysztatu, by w drodze powrotnej zwiedzić rynek w Brennej i Skoczowie.

JANINA PRZYBYŁA,
Karwina Mizerów

Wydarzenia Sportowe

EKSTRALIGA HOKEJA NA LODZIE: TRZYNIEC POKONAŁ BENIAMINKA

Stal mocniejsza od zębów lwa

Zwycięską passę podtrzymali hokeiści Stalowników Trzyniec, którzy w 10. kolejce ekstraligi pokonali na własnym lodowisku zespół Ujścia nad Łabą.

STALOWNICY TRZYNIEC – UJŚCIE NAD ŁABĄ 4:1 (0:0, 2:1, 2:0). Bramki: 37. Tomas, 39. Polanský, 46. Andersons, 60. Zálešák – 40. Klimt. Sędziował Fraňo. Kary 4:8, wykorzystane 2:0. W. 2981. Przyjezdnych trzymał nad wodą bramkarz Přikryl, który skapitulował dopiero w 37. minucie. W przewadze liczebnej pokonał go Tomas, zdobywając swojego drugiego gola w tym sezonie. Na 2:0 podwyższył z kolejnej przewagi Polanský, goście jednak w 40. minucie zdołali szczęśliwie obniżyć – bramkarza Vojtka z kilku kroków pokonał Klimt. Kuriozalną bramkę strzelił na 3:1 Andersons, krążek po jego strzale dziwacznie skakał po tafli lodowej, omijając również kij bramkarski Přikryla. Z tego ciosu Lwy już się nie podniosły, tracąc w power play czwartego gola. **TRZYNIEC:** Vojtek (40. – 41. Daneček) – Sekeráš, Švarný (31. Seman), Pácal, Malec, Kroupa, Andersons – Korhoň, Polanský, Tomas – Tomik, Štefanka, Steber – D. Květoň, Petrek, Martynek – Kolusz (28. Stal), Skořepa, Zálešák.

– *Ujście nastawiło się na defensywę i kontry, co kosztowało nas w pierwszej tercji sporo sił. Na szczęście od drugiej odsłony nasza gra nabrała rumieńców* – powiedział „GL" trener Trzyńca Jiří Juřík.

Lokaty: 1. Cz. Budziejowice 2[...], 2. K. Wary 22, 3. Slavia 22,... 7. Trzyniec 14, 8. Witkowice 13 pkt. [...] **TRO:** Cz. Budziejowice – Trzyniec.

JANUSZ BITTMAR

I MIĘDZYNARODOWY TURNIEJ PIŁKARSKI »ORLIKI 2012« W WARSZAWIE

Z zaolziańskim akcentem

W dobrym świetle zaprezentowali się młodzi zaolziańscy piłkarze z PSP Czeski Cieszyn i Trzyniec I reprezentujący Republikę Czeską w 1. międzynarodowym turnieju „Orliki 2012", który pod koniec września odbył się w Warszawie. W mocnej międzynarodowej konkurencji „nasi" uplasowali się na dziesiątym miejscu, zaledwie jednego punktu zabrakło chłopcom do tego, aby z fazy grupowej przebić się do najlepszej ósemki i powalczyć o medale. Wszystkie miejsca na podium przypadły stołecznym klubom. Ze zwycięstwa radowała się Legia SSA Warszawa, przed Agrykolą Warszawa i Gimnazjum nr 141.

Reprezentacja Zaolzia w składzie: Łukasz Buba (Trzyniec I), Daniel Chodura (Trzyniec I), Jakub Lipus (Trzyniec I), Tomasz Lačík, Marek Kujawa, Tomasz Glac, Mateusz Kotrla, Mateusz Czudek, Roman Rozbrój, Marek Wania, Adek Saleh (wszyscy PSP Cz. Cieszyn) zdobyła natomiast Puchar PZPN dla drużyny „Fair Play", zaś Łukasz Buba otrzymał indywidualne wyróżnienie dla najlepszego bramkarza polonijnego.

Organizatorami imprezy był klub piłkarski Targówek oraz fundacja „Semper Polonia" w Warszawie. Oprócz Zaolziaków w turnieju zagrały też młodzieżowe ekipy z Polski, Rosji, Ukrainy i Litwy. Ogółem w Warszawie rywalizowało 16 drużyn. Honorowy patronat nad turniejem objął Marszałek Senatu RP Bogdan Borusewicz. Dla młodych piłkarzy przygotowano też szereg imprez towarzyszących, m.in. zwiedzanie Warszawy czy zajęcia na pływalni.

Opiekunem zaolziańskich piłkarzy była Małgorzata **Piasecka**, nauczycielka wychowania fizycznego w PSP Czeski Cieszyn. W samych superlatywach wyrażała się na temat całego tunieju. – *Jesteśmy pełni pozytywnych wrażeń* – powiedziała „GL" M. Piasecka. – *Chciałabym serdecznie podziękować wszystkim organizatorom turnieju, w szczególności zaś Iwonie Ponichtera za wspaniałą współpracę, miłe przyjęcie i duże zaangażowanie. Z przygotowaniami do wyjazdu pomógł nam też bardzo Marian Mitrenga, nauczyciel Polskiego Gimnazjum w Czeskim Cieszynie.*

(B)

Fot. z archiwum PSP Cz. Cieszyn

Nasi piłkarze z opiekunką M. Piasecką.

Pod Prysznicem

Chwała wuefistom

O tym, że kadra nauczycielska w naszych polskich szkołach na Zaolziu od zawsze stała na wysokim poziomie, nie trzeba nikogo przekonywać. Rodzinna atmosfera, bliższy kontakt pomiędzy uczniem a wykładowcą, to wszystko zalety, które z przyjemnością wspominam do dziś. I aczkolwiek w legendarnym już gimnazjum orłowskim w zasadzie nigdy nie działały natryski w szatniach do wf-u, a sufit sali gimnastycznej groził zawaleniem, lekcje wychowania fizycznego były dla mnie prawdziwą rozkoszą. Pan nauczyciel Hubert Piszkiewicz odkrył przede mną tajniki akrobacji na drążku, z kolei Andrzej Bizoń uświadomił mi, że do gry w piłkę nożną niezbędny jest ruch całego ciała (wtedy przeważnie spacerowałem po boisku). Nie tylko poloniści zasługują więc, także po latach, na słowa uznania.

(jb)

Pojutrze Złoty Rajd

Już tylko dwa dni pozostały do kolejnej edycji Złotego Rajdu, wielopokoleniowej familijnej imprezy, którą na Pasieczkach w Koszarzyskach organizuje trzyniecki Klub Kultury. – *Do Rajdu zgłosiło się już ponad trzystu uczestników* – powiedział wczoraj „GL" **Tadeusz** Wantuła, członek sztabu organizacyjnego.

Ekipy wystartują w sobotę w godz. 7.45 -9.00 z Wędryni, Bystrzycy oraz Gródku. Celem będzie ośrodek na Pasieczkach. Startujące w Rajdzie szkoły oceniane będą w dwu kategoriach – „małoklasówek" oraz szkół pełnoklasowych.

(B)

Echa piłkarskiego weekendu w I A klasie

● **DZIECMOROWICE – LUTYNIA DOLNA 1:0 (0:0). Bramka: Prokop. W. 300.** Pod kominami elektrowni dopisali kibice, derby jednak nie było wielkim piłkarskim widowiskiem. Zwycięstwo zapewnił gospodarzom doświadczony Prokop, który w 51. minucie spożytkował centrę Martinčeka. **DZIEĆMOROWICE:** Hájek – Sabo, Prokop, Kulinski, Ligocký – Zarzycki (60. P. Klimek), Špička, Bilous, Czyż – Duda (46. Hraško), Martinček (72. Pustaj). **LUTYNIA DOLNA:** Mrázek – J. Vanečko, R. Matys, Zuček, Čief – Figura, P. Vanečko, Konečný, Přeček – Osička, Zavacký.

● **NOWY JICZYN – STONAWA 5:1 (2:1). Bramki: Polonyi 2, Hanzelka, Dvořák. Chromečka – Bystroň. CZK: Franc, Ševců (S). W. 300.** Gospodarze wywiązali się z roli faworyta, do ich dobrego samopoczucia przyczynili się też niedokładni sędziowie. Bramkę Fraita na 1:1 sędzia nie uznał z powodu domniemanego spalonego, w II połowie zaś wykluczeni zostali Franc (za zagranie ręką) i Ševců. W dziewiątkę grająca Stonawa skazana była na porażkę. **STONAWA:** Glogar – Koláček, Franc, Ševců, Bystroň – Janáček, Dluhoš, Vodák, Petruňa – Frait (82. Smiga), Šurin (47. Poledník).

● **WĘDRYNIA – LIBHOŚT 0:1 (0:0). Bramka: T. Kunc. W. 150.** Wędrynianie zagrali bez kontuzjowanego Cymorka i Němčíka, co negatywnie przełożyło się na poziom gry w wykonaniu gospodarzy. Przyjezdni też nie pokazali wielkiego spektaklu, w sukurs przyszedł im jednak błąd obrońcy Bezáka, po którym Kunc strzelił jedynego gola w meczu. **WĘDRYNIA:** Chlebek – Bezák – Osika, Broda, Fojcik – Šinál, Špacír, Bačík, Chwastek – Cymorek (16. T. Sikora), Mitrenga (70. Urbaczka).

● **ŚMIŁOWICE – CZELADNA 0:4 (0:2). Bramki: Kunc 3, Mika. CZK: Ganczarczyk (S). W. 120.** Beniaminek rozgrywek nie znalazł antidotum na dobrze zorganizowaną defensywę rywala. W I połowie zimnej krwi zabrakło M. Sikorze i Mich. Szuścikowi, po stronie z kolei nerwów na wodzy nie utrzymał Ganczarczyk (czk) i kierownik zespołu Bělica. **ŚMIŁOWICE:** [...] (75. [...]) Bašanda – M. Topiarz, Bolf, Szmek, M. Sikora (75. [...]) – Mich. Szuścik (77. Kohut), J. Topiarz, Klár, Gurecki – Ganczarczyk, Slušný.

Lokaty: 1. Czeladna 21, 2. N. Jiczyn 21, 3. Dziećmorowice 18,... 7. Śmiłowice 12, 10. Stonawa 9, 11. Lutynia D. 8, 12. Wędrynia 7 pkt.

(B)